

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

**BAKALÁŘSKÉ
PREZENČNÍ STUDIUM
2014–2015**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Judita Šimáková

**Organizace integrovaného záchranného systému
na území České republiky**

Praha 2015

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jiří Víšek

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR
FULL-TIME STUDIES
2014-2015

BACHELOR THESIS

Judita Šimáková

**Organization of the Integrated Rescue System
in the Czech Republic**

Prague 2015

The Bachelor Thesis Work Supervisor: Mgr. Jiří Víšek

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne .....

Jméno autorky .....

Poděkování

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování Mgr. Jiřímu Víškovi za jeho cenné rady a trpělivost při vedení mé bakalářské práce. Mé poděkování také patří panu Láďovi Arnoltovi za jeho cenné při zpracování dopravní nehody.

Anotace

Bakalářská práce s názvem Organizace integrovaného záchranného systému na území České republiky se zabývá úkoly a činnostmi základních složek integrovaného záchranného systému. Zaměřuje se na základní dokumenty, které souvisejí s jeho vznikem a činností. Rozebírá hlavní činnosti a úkoly jednotlivých složek integrovaného záchranného systému. V závěru je provedeno rozebrání jedné mimořádné situace, na níž budou aplikovány Typové činnosti složek IZS při společném zásahu.

Klíčová slova

Armáda České Republiky, dopravní nehoda, Hasičský záchranný sbor České Republiky, Integrovaný záchranný systém, mimořádná událost, ostatní složky Integrovaného záchranného systému, plánovaná pomoc na vyžádání, Policie České Republiky, typové činnosti složek, Zdravotnická záchranná služba.

Annotation

The topic of this bachelor thesis is Organization of the Integrated Rescue System in the Czech Republic. The main text of this thesis is engaged in tasks and work of basic elements of integrated rescue system. It focuses on basic documents, which are in the context of its establishment and activities. It prefers these main activities and tasks of individual components of the Integrated Rescue System. There is an analysis of one extraordinary situation in the end of this thesis. This situation going to help with application of type activities of the Integrated Rescue System during the collective intervention.

Key words

Army of the Czech Republic, extraordinary situation, Healthy Rescue Service of the Czech Republic, Integrated Rescue System, other components of the Integrated Rescue System, planned emergency help with the request, The Police of the Czech Republic, The Rescue System of Firemen in the Czech Republic, traffic accident, type activities of components.

OBSAH

ÚVOD	9
TEORETICKÁ ČÁST	10
1 HISTORIE INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU	10
1.1 Základní historické listiny	11
2 BEZPEČNOSTNÍ HROZBY DLE RECENTNÍ BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY Z ROKU 2015	13
2.1 Řešení bezpečnostní politiky České republiky	13
2.2 Bezpečnostní zájmy České republiky.....	14
2.3 Bezpečnostní poměr.....	14
2.4 Bezpečnostní hrozby hrozící České republice.....	16
2.5 Prosazování bezpečnostních zájmů ČR.....	17
3 LEGISLATIVA V OBLASTI IZS	19
3.1 Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a prováděcí předpisy	20
3.1.1 Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému.....	20
3.1.2 Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení IZS	23
3.1.3 Nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných PO a PFO na ochranu obyvatelstva	24
3.2 Spřízněná legislativa v oblasti IZS.....	24
3.3 Legislativa základních složek integrovaného záchranného systému	25
3.3.1 Hasičský záchranný sbor České republiky a jednotky zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany.....	26
3.3.2 Zdravotnická záchranná služba.....	26
3.3.3 Policie České republiky	27
4 ÚKOLY VEŘEJNÉ SPRÁVY V OBLASTI IZS	28
4.1 Úkoly ministerstev a dalších správních úřadů	28
4.1.1 Ministerstvo vnitra České republiky.....	29
4.1.2 Ministerstvo zdravotnictví	30
4.1.3 Ministerstvo dopravy a spojů	30
4.2 Orgány kraje.....	31
4.2.1 Hejtman kraje	31
4.3 Orgány obce s rozšířenou působností	32
4.3.1 Starosta obce s rozšířenou působností	32

4.4 Orgány obce.....	33
4.4.1 Starosta obce	33
5 SLOŽKY INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU	34
5.1 Základní složky integrovaného záchranného systému	36
5.1.1 Hasičský záchranný sbor ČR a jednotky požární ochrany.....	36
5.1.2 Zdravotnická záchranná služba.....	38
5.1.3 Policie České republiky	40
5.2 Ostatní složky integrovaného záchranného systému	41
5.2.1 Armáda České republiky	41
5.2.2 Neziskové organizace a sdružení občanů	42
5.2.3 Havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby	43
6 POSTAVENÍ PRÁVNICKÉ A FYZICKÉ OSOB V RÁMCI IZS	45
6.1 Povinnosti PO a PFO při přípravě na MU a při ZLP	45
6.2 Práva a povinnosti FO při přípravě na MU a při ZLP	46
7 DOKUMENTACE INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU	47
7.1 Havarijní plán kraje.....	47
7.2 Vnější havarijní plán	48
7.3 Dohody o poskytnutí pomoci.....	48
7.4 Dokumentace o společných ZLP a statistické přehledy	48
7.5 Dokumentace o odborné přípravě a o cvičeních složek IZS.....	49
7.6 Typové činnosti složek při společném zásahu.....	49
7.7 Územně příslušný poplachový plán	50
8 DOPRAVNÍ NEHODA	52
ZÁVĚR.....	57

ÚVOD

Integrovaný záchranný systém (dále v textu "IZS") je složen ze složek, jejichž posláním je chránit životy, zdraví obyvatel a majetek. Složky poskytují účinnou pomoc při mimořádných událostech a krizových situacích, ať už jsou to živelní pohromy, průmyslové havárie nebo teroristické útoky. Základní složky integrovaného záchranného systému při své práci neohrožují jen své zdraví, ale dávají všanc i svůj vlastní život, aby jiní mohli žít. Jde o systém, který bereme všichni jako samozřejmost, a který nás v případě nouze nikdy nenechá bez pomoci. S koncepcí integrovaný záchranný systém jsou úzce spjata telefonní čísla 150, 155, 158 a 112. Tyto čísla slouží pro příjem ohlášení mimořádné události.

Výběr tématu mé bakalářské práce na téma „Organizace integrovaného záchranného systému na území České republiky“ je spojen s mou praxí u sboru dobrovolných hasičů v Klínci. K psaní této bakalářské práce mě tedy přivedla má praxe a především dozvědět se co vůbec předcházelo vzniku IZS, jeho postupný vývoj důležité momenty při vzniku IZS na území České republiky.

V teoretické části bakalářské práce se budu věnovat historii a postupnému vývoji integrovaného záchranného systému na území České republiky. Chci poukázat, co předcházelo vzniku IZS a proč vlastně tento efektivní systém vznikl. Uvedu legislativní změny, které se musely vytvořit pro vznik integrovaného záchranného systému. Veškerá uvedená právní úprava vychází ze stavu ke dni 1.2.2015. Následně se zaměřím na jednotlivé složky integrovaného záchranného systému, kde uvedu jejich uspořádání, stručný rozbor jejich činnosti a vysvětlím spolupůsobení jednotlivých složek integrovaného záchranného systému mezi nimi. V závěru své práce zpracuji jednu mimořádnou událost a na ni budu aplikovat Typové činnosti složek integrovaného záchranného systému při společném zásahu.

Za cíl své bakalářské práce si dávám za úkol, že i laik po přečtení této práce pochopí pojem integrovaný záchranný systém, jednotlivé složky integrovaného záchranného systému, jejich dělení, působení, povinnosti při vzniku mimořádné události a následně jejich řešení. Zároveň doufám, že tato práce inspiruje další studenty nebo i další čtenáře k vytvoření další práce nebo nějaké publikace.

TEORETICKÁ ČÁST

1 HISTORIE INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU

„Integrovaný záchranný systém (dále v textu „IZS“) je efektivní systém vazeb, pravidel spolupráce a koordinace záchranných a bezpečnostních složek, orgánů státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob při společném provádění záchranných a likvidačních prací a přípravě na mimořádné události.“¹ O scelení záchranných subjektů se začalo přemýšlet již v 90. letech 20. století. Sjednocení vyžadovalo úplně nový přístup k řešení mimořádných událostí. Postupně se zvyšoval nejen počet příhod, ale i složitost jejich východisek. Zároveň se velmi začala zvyšovat organizační a technická náročnost, likvidace byli velmi náročné a složité. Z toho vyplynulo, že je potřeba prohloubit celkové uspořádání koordinace prvků složek IZS, které se podílejí na likvidačních a záchranných pracích.

V průběhu roku 1991 se začal řešit problém chybějící legislativy v odvětví záchrannářství. Pro některé oblasti již právní předpisy existovaly, například ochrana před povodněmi, ochrana čistoty vod, ochrana před požáry, nákazami a epidemiemi. Bylo zapotřebí však vytvořit právní předpis, který by tyto oblasti sloučil do jednoho celku. V průběhu let 1991 – 1992 se začali vytvářet dva zcela rozdílné přístupy. Jeden přístup chtěl vybudovat souhrnný záchranný systém na základě stálých institucí. Hlavní činností by bylo zabezpečení plošného využití sil a prostředků, koordinace záchranných a likvidačních prací. Největší slabinou však bylo, že systém Civilní obrany byl vytvářen pro válku. Z těchto důvodů a delších časových lhůt nebyla šance uvést tento systém do pohotovosti pro okamžitý zásah. Druhý přístup aplikoval své zkušenosti ze záchranných složek IZS, které spolu při likvidaci vzájemně spolupracovali. Jednalo se o policii, zdravotníky a hasiče. Jediná slabina tohoto pojetí byla, že nebyla přesně vymezena odpovědnost složek u výsledku zásahu. Součinnost těchto tří složek byla tak velmi úzká, že právě tyto tři složky se vryly do paměti občanů. S návrhem druhého přístupu přišli právě hasiči. Ti pomáhali nejen při pomoci obyvatelům ve městech, ale i na vesnicích. Hasičům se často přezdívalo „*universální složka*“.² Uměli nejen hasit požáry, ale provádět zásah při povodních a i při dalších mimořádných událostech. Po vyzkoušení těchto dvou přístupů v evropských státech zvítězil druhý přístup.

---

¹ ŠPAČEK, F. *Hasičský záchranný sbor. Integrovaný záchranný systém* [online]. © 2009 [cit. 2015-01-28]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranny-system.aspx>

² MARTÍNEK, B., J. TVRDEK. *Základy integrovaného záchranného systému*. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2010, s. 13. ISBN 978-80-7251-338-3.

1.1 Základní historické listiny

Integrovaný záchranný systém se zrodil za podpoření Vlády České Republiky, jenž vydala tři důležitá Usnesení vlády, které jsou uplatněna v zákoně č. 239/2000 Sb., integrovaném záchranném systému.

Usnesení vlády České Republiky č. 187/1992, bylo vytvořeno na návrh vytvořit havarijní komise územních složek k přípravování a řízení opatření při vzniku negativních událostí. Usnesení dalo za úkol ministerstvu životního prostředí povinnost vytvořit nástin zákona o prevenci a následné likvidaci nežádoucích událostí. *„Tím měla být vytvořena i hmotně-právní základna pro působnost Havarijní komise vlády České republiky a okresních havarijních komisí.“*³ Z důvodu rozdělení Československé federativní republiky nezvládlo ministerstvo životního prostředí splnit termín vyhotovení úkolu, jenž spadal na 30. června 1992.

Usnesení vlády České republiky č. 22/1993, slouží jako nástin plánu ministerstva vnitra v teritoriu vnitřního pořádku a bezpečnosti a k doktríně Policie České republiky. Již dne 20. ledna 1993 byl vybudován samostatný Český stát a usnesení se zrodilo v rámci legislativy České Republiky. Tímto úkolem byl pověřen ministr vnitra na návrh Vlády České republiky *„ve spolupráci s ministry obrany, zdravotnictví, hospodářství, životního prostředí a místopředsedou vlády a ministerstvem financí předložit 30. dubna 1993 zásady pro vytváření Komplexního záchranného a bezpečnostního systému České republiky“*.⁴

Usnesení vlády České republiky č. 246/1993, sloužilo jako nástin vytvořit zásady Integrovaného záchranného systému. Usnesením vlády č. 246/1993 bylo zrealizováno usnesení vlády č. 22/1993 pro okruh záchranářství. Vláda tímto usnesením schválila zásady Integrovaného záchranného systému, jenž jsou publikovány v příloze usnesení. Určují oprávnění a závazky jednotlivých složek integrovaného záchranného systému, jejich uspořádání v systému IZS a sladění při řešení mimořádných událostí.

---

³ VÍŠEK, J. *Organizace záchranných činností v České republice*. 1. vydání. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2012, s. 16. ISBN 978-80-7452-028-0.

⁴ MARTÍNEK, B., J. TVRDEK. *Základy integrovaného záchranného systému*. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2010, s. 14. ISBN 978-80-7251-338-3.

Hlavní zásady integrovaného záchranného systému:

- „*Integrovaný záchranný systém byl vytvořen k provádění záchranných a likvidačních prací při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech,*
- *naplní jeho činnosti je eliminace bezprostředního vlivu havárie na osoby a životní prostředí a příprava na zahájení obnovy přijatelných životních podmínek, života společnosti a záchrana materiálních hodnot,*
- *hlavním úkolem IZS je koordinace postupu orgánů státní správy, samosprávy a záchranných složek při přípravě na likvidaci havárií a jejich zdolávání včetně odstraňování jejich následků,*
- *integrovaný záchranný systém je součástí státem garantovaného komplexu ochrany, vnitřní bezpečnosti a obrany před negativními událostmi“.*⁵

Při vytváření principů Integrovaného záchranného systému České republiky se vycházelo z rozboru obecně závazných právních předpisů, jenž zmocňují jednotlivé složky IZS k činnosti a následně z jejich odpovědnosti za plnění úkolů při likvidaci mimořádných událostí. Cílem druhé zásady při tvorbě integrovaného záchranného systému bylo vyjít z reálných časů dostupného nasazení současných sil a prostředků. Třetí zásada pro tvorbu integrovaného záchranného systému byla možnost spustit aktivaci prostřednictvím již zavedených linek tísňového volání. Mezi základní tísňové linky patří: 150 – Hasičský záchranný sbor České republiky, 155 – Zdravotnická záchranná služba České republiky a 158 - Policie České republiky.

---

⁵ VÍŠEK, J. *Organizace záchranných činností v České republice*. 1. vydání. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2012, s. 16. ISBN 978-80-7452-028-0.

2 BEZPEČNOSTNÍ HROZBY DLE RECENTNÍ BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE ČESKÉ REPUBLIKY Z ROKU 2015

Primární důležitou listinou pro bezpečnostní politiku České republiky je Bezpečnostní strategie České republiky, jenž navazuje na předešlé koncepce a taktiky. Tento dokument je vytvořen Vládou v součinnosti s Kanceláří prezidenta republiky a Parlamentem České republiky. Úmyslem této strategie je hledat a zjišťovat nadstranické postoje a stanoviska k záležitosti bezpečnosti. Právní rozsah pro vytváření a upotřebení Bezpečnostní strategie České republiky prezentuje Ústava České republiky s ústavním pořádkem České republiky, Listina základních práv a svobod a zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Další důležitou součástí právního rozsahu jsou spojenecké a ostatní mezinárodní závazky, jenž vycházejí z členství České republiky. Bezpečnostní strategie z roku 2015 zpřítomňuje Bezpečnostní strategii z roku 2011. Nynější aktualizovaná strategie je zaměřena na změny bezpečnostního prostředí včetně nových hrozeb v euroatlantické zóně. Cílem této koncepce je garantovat koordinovaný a systémový rámec k prosazení zájmů České republiky.

2.1 Řešení bezpečnostní politiky České republiky

Úloha Vlády České republiky a orgánů územních samosprávných celků je zabezpečit bezpečnost obyvatel, obranu státu a územní celistvost státu České republiky. Hlavním nástrojem pro zajištění těchto cílů je funkční a komplexní bezpečnostní systém, jenž se musí stále aktualizovat a adaptovat na situace na území České republiky nebo i ve světě. Zaručenost České republiky je zakládána na ochraně jednotlivce. Za zajištění prvotní bezpečnosti občana je odpovědná vláda, aby mohli být sníženy veškerá nebezpečí, je zapotřebí i pomoc občanů České republiky. Jen takto může dojít k celkovému posílení vůči hrožícím hrozbám. Vzhledem k tomu, že bezpečnostní zájmy nekončí na hranicích České republiky, je zapotřebí i dbát na ochranu ve spojeneckých státech. Česká republika se snaží předcházet hrožícím útokům preventivní diplomacií. Pokud by situace nešla nijak odvrátit, smí Česká republika využít síly a prostředky k ochraně životních a strategických zájmů. Hlavním východiskem této problematiky je být členem Severoatlantické aliance (dále v textu "NATO").

2.2 Bezpečnostní zájmy České republiky

Česká republika rozděluje své zájmy do tří fází podle důležitosti – životní, strategické a další významné zájmy.

Životní zájmy

Mezi základní životní zájmy patří především suverenita státu, politická nezávislost, územní celistvost a uchovat náležitosti demokratického právního státu. Ochranu občanů a životního blaha občanů zajišťuje Vláda České republiky spolu s ostatními orgány veřejné správy. Pro tuto obranu a zajištění smí česká republika využít veškeré dostupné prostředky.

Strategické zájmy

Zajištění strategických zájmů slouží k ochraně životních zájmů. Strategické zájmy slouží ke garantování společenského rozvoje a blahobyt České republiky. Mezi strategické zájmy České republiky patří garantování vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatel, garantování bezpečnosti a stability státu, zachování ekonomické bezpečnosti České republiky, zachování kybernetické bezpečnosti a ochrany České republiky, zesílit soudržnost a efektivnost NATO v Evropské unii, garantování možnosti potravinové, surovinové a energetické zajištění bezpečnosti České republiky a předcházení bezpečnostních hrozeb, jenž ovlivňují bezpečnost České republiky.

Další významné zájmy

Fáze uplatnění dalších významných zájmů se podílí na zajištění životních a strategických zájmech České republiky a na zvyšování bezpečnosti vůči hrozícím rizikům. Mezi tyto zájmy patří garantování ochrany životního prostředí, garantování posilování obrany státu České republiky, snižování korupcí a organizovaných zločinů, následné vytváření předpokladů pro občanskou společnost současně s potlačením extrémismu, spolupráce při rozvoji občanských sdružení a nevládních organizací, informování veřejnosti o hrozících nebezpečích a rozšiřování technických schopností při přenosu utajovaných a citlivých dat.

2.3 Bezpečnostní poměr

Poměr, jenž komplexně ovlivňuje bezpečnost na území České republiky, prochází kompletními změnami. Tento poměr už jde dnes velmi málo předpovídat. Již dnes

nemají hrozby jen státní charakter, mají i nestátní a ten má různorodou povahu. Konflikty daleko za našimi hranicemi i nás velmi mohou ovlivnit ve sféře bezpečnosti. Postupnými rostoucími nároky musí stát být připraven na velice rychle efektivní reagování na hrozící hrozbu. Možnost ohrožení území České republiky masivním vojenským útokem je příliš nízká, avšak není nijak vyloučena. Nástrojem na vyloučení těchto hrozících hrozeb je členství v Evropské unii a v Severoatlantická aliance. Další šancí na vyloučení hrozeb je mít klidné a přátelské vztahy se sousedními státy. Mezi důležité prameny hrozeb náleží velmi vyostřené postoje vůči základům společnosti, jenž ohrožují demokratický právní stát. Původcem těchto hrozeb jsou zejména mocenské státy, jenž přestali úplně respektovat uspořádání a důležité zásady mezinárodního práva.

Ctižádostivost dnešních aktérů na stabilitu bezpečnostního prostředí natolik ovlivňuje jejich cílevědomost, že jsou ochotni udělat a použít cokoli k prosazení svých zájmů. Z jejich strany hrozí, že na tuto hrozbu vůči nám využijí i vojenské síly. Touha aktérů je natolik vysoká, že jsou ochotni si na černém trhu sehnat cokoli, co nejvíce ublíží danému státu. Je to mu tak, že tyto hrozby přicházejí většinou od velmi slabých států, kde jejich vlády nejsou schopny zajistit obranu svého státu a zajistit ochranu svých občanů. K nestabilitě ve státech velmi přispívá migrace, politické a náboženské myšlení. Migrace je spojena s chudobou ve slabých státech, se sociálním vyloučením a totálním nedostatkem potřeb a služeb, jenž právě zvyšuje šanci na výskyt kriminality nebo i masové migrace obyvatel do sousedních států či jiných kontinentů. Bohužel i většina státu je závislá na přírodních zdrojích. Pokud dojde k odstavení nějakého zdroje do určitého státu, ten se může nebo spíše se určitě vzbouří a opět může nastat riziko nebezpečí. Dopady na prostředí nelze předpovídat, ale pouhé obavy z těchto změn už mohou vést k totálnímu napětí mezi státy a velkými dopady na kritickou infrastrukturu. Evropská unie se snaží posílit své role ke zvládnutí případných hrozících krizí a posílit Společné bezpečnostní a obranné politiky. Snaha Evropské unie je rozvíjet vojenské schopnosti Společné bezpečnostní a obranné politiky, tvořit prevence a následné řešení krizových situací, komplexně posilovat šance třetích zemí a poskytovat dodávky vybavení. Nejdůležitějším úkolem Evropské unie je zajistit bezpečnost občanů v harmonii Strategie vnitřní bezpečnosti Evropské unie.

2.4 Bezpečnostní hrozby hrozící České republice

Z rozboru bezpečnostního prostředí, na jehož území se České republiky nachází, lze určit bezpečnostní hrozby. Česká republika zahrnuje do svého seznamu i ty hrozby, které ji přímo neohrožují, ale mohou ohrožovat její sousedské státy či spojence.

- **Oslabování mechanismu kooperativní bezpečnosti i politických a mezinárodně-právních závazků v oblasti bezpečnosti**

Určité státy velmi usilují o mezinárodní uspořádání a k tomuto dosažení jsou ochotni využít nově bezpečnostní výzvy i nevojenské nástroje. Země usilující o tuto moc jsou schopni vybudovat si svou sílu na ztrátě rovnováhy v sousedních zemích a zužitkovat místní spory.

- **Terorismus**

Pohrůžka terorismu patří mezi nejvíce vyskytované metody. Atributem terorismu je součinnost volně propojených skupin nebo i jedinců, jenž nemají sjednocené velení, ale mají stejné cíle a plány. Teroristé klidně ohroží lidské životy, zdraví a majetek.

- **Šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů**

Někteří účastníci se snaží získat a následně využít zbraně hromadného ničení. Tyto zbraně si buď sami vyrobí, nebo je nakoupí na černém trhu. Tato hrozba je specifická v tom, že tyto zbraně mají schopnost zasáhnout i velmi vzdálené státy. Věda už je tak daleko, že zbraně mohou klidně obsahovat i jaderné částice.

- **Nestabilita a regionální konflikty v euroatlantickém prostoru a jeho okolí**

Státní spory mohou velmi ovlivnit bezpečnost na území České republiky. Spory mohou být politické povahy, územní nebo i ekonomického povahy a mohou vyústit až do ozbrojeného konfliktu.

- **Negativní aspekty mezinárodní migrace**

Nelegální migrace osob v dnešní době způsobuje velkou řadu bezpečnostních problémů.

- **Kybernetické útoky**

Jsou v dnešní době jednou z nejvíce nebezpečných hrozeb. Skupiny vytváří takové podmínky, při nichž úplně selhávají komunikační, dopravní, finanční nebo energetické systémy. Pokud kompletně vypadne informační systém, bude velmi ovlivněna obranyschopnost státu.

- **Pohromy přírodního a antropogenního původu a jiné mimořádné události**

Tyto pohromy ovlivňují nejen životy a zdraví obyvatel, ale dokáží i velmi ovlivnit ekonomiku státu. Dalším dopadem těchto pohrom je šíření infekčních nemocí, které mohou dospět až k pandemii. Veškeré tyto hrozby jsou podle mě velmi úzce propojeny. Například: Přírodní pohroma → dopad na stát → nemoc občanů → případná migrace → rozšíření nemoci → pandemie. Proto je zapotřebí věnovat pozornost na ochranu zdraví a zajištění zdravotnické pomoci.

- **Ohrožení funkčnosti kritické infrastruktury**

Pokud dojde k narušení kritické infrastruktury, dojde tak i narušení bezpečnosti státu. Mezi toto ohrožení spadá kybernetický útok.

- **Přerušování dodávek strategických surovin nebo energie**

Je zapotřebí vytvořit dispoziční rezervy pro nepřerušování dodávek strategických surovin. Pokud by mělo docházet k těmto přerušováním často, tak aspoň vytvořit zásoby pro každé území státu. Mezi důležité zdroje patří i pitná voda. Je zapotřebí vytvořit takové podmínky, aby k těmto zdrojům měli všichni volný přístup.

- **Organizovaný zločin, zejména hospodářská a finanční kriminalita, obchodování s lidmi, drogová kriminalita a korupce**

Nejvíce jsou tyto organizované zločiny využity pomocí korupce. Organizovaný zločin narůstá díky obchodování se zbožím přes hranice. Spolu s korupcemi je ovlivňována i společnost. Ta pak může komplexně přestat důvěřovat státu. Narůstá i způsobilost praxe narušovat zařízení a orgány státu, které vede k ohrožení občanů daného státu.

- **Extremismus a nárůst interetnického a sociálního napětí**

Extremismus se většinou vyskytuje v méně slabších sociálních skupinách, které mají snahu vytvořit kriminogenní prostředí. Následně pak vytváří sociální napětí, jenž pak využívají pro narušení prostředí.

2.5 Prosazování bezpečnostních zájmů ČR

Povaha všech bezpečnostních hrozeb nárokuje přístup k bezpečnosti složený z vojenských a nevojenských nástrojů. Česká republika se snaží prosadit své bezpečnostní zájmy na národní úrovni. K tomuto prosazení potřebuje Česká republika pomoci i od občanů státu, právnických a fyzických osob a dalších státních orgánů na území České republiky. Tuto snahu můžeme nazvat posilování odolnosti proti hrozícím bezpečnostním hrozbám.

Česká republika velmi úzce spolupracuje se Severoatlantickou aliancí (dále v textu "NATO"). Česká republika zachovává a napomáhá plnit veškeré opatření a směřující k posílení bezpečnosti. Pro každého člena Aliance platí i určité pravidla jako je naplňování závazků, zapojení do politiky NATO a včlenění se do programů této Aliance. Při připravenosti svých vojsk postupuje Česká republika podle obranného plánování Severoatlantické aliance. Proto je Česká republika trvale připravena pomoci při protivzdušné obraně. Česká republika se aktivně podílí v misích Severoatlantické aliance, Evropské unie a Organizace spojených národů, při východisku celé krize. Česká republika se zařazuje do Společné zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie. Podílí se na humanitárních pomoci státům a účastní se na financování evropského rozvoje. Česká republika klade velký důraz na řešení bezpečnostních výzev diplomatickými prostředky. Snaží se zcela předcházet ozbrojeným konfliktům. Pokud dojde ke konfliktům v Euroatlantickém prostoru, může to mít značný dopad na bezpečnost České republiky. V sousedství Evropské unie se Česká republika snaží prosadit politiku Evropské unie a hájit veškerá práva a jiné hodnoty, jenž podporují demokratizační procesy. Česká republika velmi aktivně upevňuje všechny druhy terorismu a snaží se tyto hrozby přemoc. V rozsahu Severoatlantické aliance přispívá k pomoci boje proti terorismu, ať už zpravodajskými informacemi nebo i rozvojem konzultací. Česká republika podporuje zájem občanů o vzdělání ve sféře bezpečnosti. Už pouhý zájem občanů představuje nástroj, jenž bojuje proti hrozcím nebezpečím. Tímto způsobem se snaží Česká republika spolupracovat s integrovaným záchranným systémem a občanskými sdruženími, jenž se zabývají ve sféře bezpečnosti svého státu.

Bezpečnostní systém ČR je uspořádaný systém, jenž je propojen vojensky, finančně, právně a sociálně. Základem tohoto systému je vytvořit systém propojení, působností a vzájemných vazeb. Funkcí systému je vytvořit spolupráci jednotlivých složek, jenž jsou odpovědné za ochranu bezpečnostních zájmu České republiky. Na zajištění bezpečnosti se nepodílí jen bezpečnostní složky, ale jsou to i osoby fyzické, právnické a orgány na území ČR. Strukturu bezpečnostního systému vytváří prezident, Parlament České republiky, Vláda, ozbrojené síly, bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby. Za veškeré zabezpečení státu je odpovědná Vláda České republiky. Bezpečnostní systém musí stále reagovat a být připraven na jakékoliv změny a podmínky v bezpečnostním prostředí. Musí být připraven i na nové hrozby, jenž se budou stále rozvíjet. Je zapotřebí mít na paměti, že tento systém se stále musí zdokonalovat a přizpůsobovat dnešní situaci na celém světě.

3 LEGISLATIVA V OBLASTI IZS

Zákony, jenž souvisejí s odvětvím integrovaného záchranného systému vychází z Listiny základních práv a svobod a ústavních zákonů České republiky. Pro oblast integrovaného záchranného systému je vytvořen zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému. Jednotlivé složky integrovaného záchranného systému mají své vlastní zákony, podle kterých jim vyplývají práva a povinnosti a musí se jimi řídit.

Mezi nejdůležitější právní dokumenty v odvětví integrovaného záchranného systému patří:

- Listina základních práv a svobod
- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

Pro složky integrovaného záchranného systému jsou velmi důležité první tři články tohoto zákona. První tři články se zabývají povinnostmi státu vůči občanům České republiky a zajištěním bezpečnosti České republiky.

Čl. 1 „Zajištění svrchovanosti a územní celistvosti České republiky, ochrana jejich demokratických základů a ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot je základní povinností státu.“⁶

Z tohoto článku vyplývá, že stát musí vytvářet předpoklady k zajištění ochrany životů, zdraví a majetkových hodnot během mimořádné události.

Čl. 2 odst. 1 „Je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost, územní celistvost, demokratické základy České republiky nebo ve značném rozsahu vnitřní pořádek a bezpečnost, životy a zdraví, majetkové hodnoty nebo životní prostředí anebo je-li třeba plnit mezinárodní závazky o společné obraně, může se vyhlásit podle intenzity, územního rozsahu a charakteru situace nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav.“⁷

Čl. 2 odst. 2 „Nouzový stav a stav ohrožení státu se vyhláší pro omezené nebo pro celé území státu, válečný stav se vyhláší pro celé území státu.“⁸

---

⁶ MARTÍNEK, B., J. TVRDEK. *Základy integrovaného záchranného systému*. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2010, s. 16. ISBN 978-80-7251-338-3.

⁷ Tamtéž, s. 16

⁸ VÍŠEK, J. *Organizace záchranných činností v České republice*. 1. vydání. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2012, s. 19. ISBN 978-80-7452-028-0.

Z článku dvě jasně vyplývá, za jakých podmínek budou vyhlášeny krizové stavy.

Čl. 3 odst. 1 „Bezpečnost České republiky zajišťují ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby.“⁹

Čl. 3 odst. 2 „Státní orgány, orgány územních samosprávných celků a právnické a fyzické osoby jsou povinni se podílet na zajišťování bezpečnosti České republiky. Rozsah povinnosti a další podrobnosti stanoví zákon.“¹⁰

Z článku tři vyplývají odpovědnosti subjektů za podílení se při zajišťování bezpečnosti na území České republiky. Subjekty budou postupovat podle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému.

3.1 Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a prováděcí předpisy

3.1.1 Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému

Předmětem § 1 zákona 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému je definovat úpravu integrovaného záchranného systému. Stanovit prvky integrovaného záchranného systému, vymežit kompetence a vytyčit působnosti a pravomoci státních orgánů a orgánů samosprávných celků, práv a povinností právnických a fyzických osob při preparaci na mimořádnou událost a následně při provádění záchranných a likvidačních prací před a po dobu vyhlášení krizových stavů.

Předmětem § 2 je definovat základní pojmy pro odvětví integrovaného záchranného systému.

Vymezení základních pojmů:

- „Integrovaný záchranný systém je koordinovaný postup složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací,
- mimořádná událost je škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy a také haváriemi, které ohrožují život, zdraví, majetek a životní prostředí a které vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací,

---

⁹ VÍŠEK, J. *Organizace záchranných činností v České republice*. 1. vydání. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2012, s. 19. ISBN 978-80-7452-028-0.

¹⁰ Tamtéž, s. 19

- *záchranné práce jsou činnosti vedoucí k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí, a vedoucí k přerušení jejich příčin,*
- *likvidační práce jsou činnosti vedoucí k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí,*
- *ochrana obyvatelstva je plnění úkolů civilní ochrany, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany života, zdraví a majetku,*
- *zařízení civilní ochrany bez právní subjektivity je součástí právnické osoby nebo obce, určené k ochraně obyvatelstva; tvoří je zaměstnanci nebo jiné osoby na základě dohody o věcné prostředky,*
- *věcnou pomocí je poskytnutí věcných při provádění záchranných a likvidačních prací a při cvičení na výzvu velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce; věcnou pomocí se rozumí i pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo s vědomím velitele zásahu, starosty obce nebo hejtmana kraje,*
- *osobní pomocí je činnost nebo služba při provádění záchranných a likvidačních prací a při cvičení na výzvu velitele zásahu, hejtmana kraje nebo starosty obce; osobní pomocí se rozumí i pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo s vědomím velitele zásahu, starosty obce nebo hejtmana kraje.“¹¹*

V zákoně je ukládán závazek, aby byly prováděny kontroly ustanovení tohoto zákona a případně předpisů, jenž byly vydány k jeho zhotovení. Kontroly smí provádět krajský úřad u obcí, ministerstvo vnitra u hasičských záchranných sborů kraje, v rozpětí svých pravomocí může též kontrolu provádět hasičský záchranný sbor kraje.

Pokud by došlo k hrubému porušení zákona, může příslušná kontrolní instituce uložit pokutu fyzické osobě do částky 20.000,- Kč a podnikající osobě nebo právnické osobě do maximální částky 3 milionů Kč. Ve správním řádě je vymezeno ukládání pokut.

Kdyby došlo k stavu ohrožení státu, jenž by byl vyhlášen ve spojení se zabezpečením obrany České republiky, musí právnické a fyzické osoby plnit úkoly,

---

¹¹ VILÁŠEK, J., M. FIALA a D. VONDRÁŠEK. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2014, s. 11. ISBN 978-80-246-2477-8.

jenž jim byly zadány integrovaným záchranným systémem. Zákon nezapomněl opomenout ani případ, pokud by došlo k mimořádné události a bylo ohroženo veřejné zdraví. Pokud by k tomuto případu došlo, obrátí se instituce veřejného zdraví na hasičský záchranný sbor kraje.

§ 21 zákona č. 239/2000 Sb., o IZS – Plánovaná pomoc na vyžádání

Pod pojmem plánovaná pomoc lze pochopit předběžně dohodnutý způsob, při kterém bude integrovaný záchranný systém poskytovat pomoc obecnímu úřadu s rozšířenou působností, Ministerstvu vnitra, krajskému úřadu nebo základní složkám integrovaného záchranného systému při provádění záchranných a likvidačních prací. Plánová pomoc spadá do poplachových plánů integrovaného záchranného systému. Plánovanou pomoc na vyžádání uzavírá Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky nebo Hasičský záchranný sbor kraje s činiteli, zastupující prvky integrovaného záchranného systému.

Plánovanou pomoc musí poskytnout:

- „*Ministerstva, správní úřady, orgány krajů a obcí v mezích své působnosti,*
- *právnícké a fyzické osoby, které vlastní nebo užívají stavby civilní ochrany nebo stavby dotčené jejími požadavky,*
- *zdravotnické zařízení,*
- *ostatní složky integrovaného záchranného systému,*
- *vojenské záchranné útvary,*
- *ostatní osoby, které se k tomu smluvně zavázaly.*“¹²

Při stanovení rozpětí plánované pomoci jsou ostatní prvky integrovaného záchranného systému povinni sdělit osoby, které jsou pověřeny pro zabezpečovací pomoci a způsob jejich oznámení. Též musí sdělit veškeré síly a prostředky stanovené k poskytnutí pomoci a dobu potřebnou pro poskytnutí sil a prostředků. K ostatní pomoci mohou být na žádost využita hospodářská opatření nebo pomoc poskytnutá vojenskými útvary a vojenskými zařízeními ozbrojených sil České republiky. Tuto pomoc nemusí však vykonat osoby, jenž by poskytnutím pomoci kriticky ohrozili uskutečňování svých úkolů.

---

¹² SMETANA, M., D. KRATOCHVÍLOVÁ. *Integrovaný záchranný systém a jeho složky*. Ostrava: Universitas Ostraviensis, 2007, s 20. ISBN 978-80-7368-337-5.

3.1.2 Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení IZS

Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému je základní a velmi důležitý obohacující dokument zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému. Vyhláška usměrňuje zásady postupů složek integrovaného záchranného systému při společném zásahu, zásady spolupráce operačních středisek, obsahuje podrobnosti o úkolech infomačních a operačních středisek integrovaného záchranného systému, spadá sem i obsah dokumentace IZS, způsob zpracování dokumentace a podrobnosti o stupních poplachů poplachového plánu. Stupně poplachu máme dohromady čtyři. První stupeň se vyhláší pouze tehdy, pokud mimořádná událost způsobuje hrozbu lidem, objektům. Nachází se zde i odchylka, že pokud jsou v objektu složité okolnosti pro zásah, provádí tyto činnosti složky, jenž nejsou potřeba ustavičně koordinovat. Druhý stupeň se vyhláší jedině tehdy, pokud mimořádná událost způsobuje hrozbu maximálně 100 lidem a ohrozí několik objektů. Záchranné a likvidační práce zde poskytují základní i ostatní složky integrovaného záchranného systému. Třetí stupeň poplachu se oznámí, pokud mimořádná událost hrozí více než 100 lidem, ale maximálně 1000 osob. Dále bude tento stupeň oznámen, pokud by ohrozil část obce, celé chovy zvířat, povodí řek a území do 1 km². Při této mimořádné události už bude zapotřebí zřídít u místa zásahu úseky a oblasti. Při čtvrtém neboli zvláštním stupni poplachu bude mimořádná událost vyhlášena tehdy, pokud bude hrozit újma více jak 1000 lidem, bude ohrožena obec nebo plocha velikosti nad 1 km². Při této mimořádné události již budou přivolány síly z okolních krajů. Pokud by i to nestačilo, může velitel zásahu požádat o zahraniční pomoc.

V závěru se nachází způsob zpracování, schvalování a používání havarijního plánu kraje a vnějšího havarijního plánu. Poslední zásadou vyhlášky je zásada o způsobu krizové komunikace a spojení v integrovaném záchranném systému. Vyhláška obsahuje ještě dvě přílohy.

1. Způsob zpracování havarijního plánu kraje.
2. Způsob zpracování vnějšího havarijního plánu.

3.1.3 Nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných PO a PFO na ochranu obyvatelstva

Nařízení vlády č. 463/2000 Sb. stanovuje základní pravidla zapojování České republiky do mezinárodních záchranných operací. Nařízení obsahuje podoby zapojování do mezinárodních operací, obsah přípravy na zapojování do mezinárodních operací, složení a vybavení záchranné jednotky a způsob hmotného a finančního zabezpečení mezinárodních operací. V další části najdeme stanovené předpisy pro poskytování a přijímání humanitární pomoci, pro úhradu nákladů na ochranu obyvatelstva, která byla poskytnuta právníky či podnikajícími fyzickými osobami.

3.2 Spřízněná legislativa v oblasti IZS

K dalším velmi významným právním předpisům z aspektu integrovaného záchranného systému patří:

1. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých (Krizový zákon).
2. Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně.

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů

Tento zákon vymezuje kompetence a jurisdikci státních orgánů a složek územních samosprávných celků. Dále vymezuje povinnosti právnických a fyzických osob při přichystání na krizový stav, jenž nesouvisí s ochranou obrany území České republiky před napadením z vnějšku.

V § 2 jsou vymezeny základní pojmy, které se často vyskytují v zákoně:

- „Krizové řízení je souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s
  1. přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo
  2. ochranou kritické infrastruktury,
- krizovou situací je mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu (dále jen „krizový stav“),

- *krizovým opatřením je organizační nebo technické opatření určené k řešení krizové situace a odstranění jejích následků, včetně opatření, jimiž se zasahuje do práv a povinností osob,*
- *kritickou infrastrukturou je prvek kritické infrastruktury nebo systém prvků kritické infrastruktury, jehož narušení funkce by mělo závažný dopad na bezpečnost státu, zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva, zdraví osob nebo ekonomiku státu.“¹³*

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně

Tento zákon byl schválen 17. prosince 1985 Českou národní radou. Cílem zákona bylo vytvořit podmínky pro záštitu života, zdraví občanů a majetku před požáry a pro pomoc při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech.

Ve čtvrté části tohoto zákona byly vymezeny stanovené místa a úlohy pro jednotky požární ochrany. Vymezení se především týkalo stanovení druhů jednotek požární ochrany, základní úkoly těchto jednotek, jejich způsobilost k vykonávání požární ochrany a připravenost jednotek.

Čtvrtou část nám detailně rozpracovává Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany.

3.3 Legislativa základních složek integrovaného záchranného systému

Integrovaný záchranný systém se skládá ze tří hlavních složek, z nichž každá je upravena svým zákonem. Zákon nám vždy upravuje, vymezuje práva a povinnosti složek, jejich působení při koordinaci a úkoly stanovené zákonem.

Jsou to tedy:

- *„Hasičský záchranný sbor České republiky a jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany*
- *Zdravotnická záchranná služby*
- *Policie České republiky.“¹⁴*

¹³ Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: *Úplné znění*. 2014, s. 5-6. ISBN 978-80-7488-071-1.

¹⁴ ŠPAČEK, F. *Integrovaný záchranný systém* [online]. © 2009 [cit. 2015-01-28]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranny-system.aspx>

3.3.1 Hasičský záchranný sbor České republiky a jednotky zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany

Hasičský záchranný sbor České republiky je ustanoven zákonem č. 238/2000 Sb., o hasičském sboru České republiky a o změně některých zákonů. Základním posláním složky hasičského záchranného sboru je „*chránit životy, zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech*“.¹⁵

Úkoly, jenž Hasičský záchranný sbor (dále v textu “HZS”) musí dodržovat a řídit se podle nich jsou definovány specifickými právními předpisy. HZS se musí podřídit také zákonu č. 239/2000 Sb., o Integrovaném záchranném systému a zákonu č. 133/1985 Sb., o požární ochraně.

Útvary požární ochrany se zakládají v souladu se zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. Detaily k jejich uspořádání a činnosti stanoví Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. Vyhláška se zabývá organizací plošného pokrytí na území kraje jednotkami požární ochrany, vybavením jednotek, způsobem zřizování. Též organizuje a vymezuje řízení v jednotkách, činnosti hasičů při zákroku, velení velitele, požadavky na odbornou způsobilost, zásady odborné přípravy a podmínky akceschopnosti jednotek.

3.3.2 Zdravotnická záchranná služba

Zdravotnická záchranná služba je jedna ze tří složek integrovaného záchranného systému na území České republiky. Odlišnost od Hasičského záchranného systému a Policie České republiky je, že tato složka je spravována lokálně.

Hlavním právním předpisem pro zdravotnickou záchrannou službu je zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě. Tento zákon vymezuje okolnosti poskytnutí zdravotnické záchranné služby. V předmětu ustanovení tohoto zákona jsou vymezeny závazky a povinnosti služeb této složky. Dalšími důležitými zákony, které provází zdravotnickou záchrannou službu je zákon č. 373/2001 Sb., o specifických zdravotních službách a zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách.

Úloha zdravotnické záchranné služby je pomáhat obyvatelstvu a věnovat přednemocniční péči, garantovat kooperaci v rozsahu integrovaného záchranného systému.

---

¹⁵ VILÁŠEK, J., M. FIALA a D. VONDRÁŠEK. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2014, s. 25. ISBN 978-80-246-2477-8.

3.3.3 Policie České republiky

Policie České republiky je ustavena zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Role Policie České republiky je ochránit bezpečnost osob, majetek, zajistit veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, realizovat úkoly podle trestního řádu a plnit navazující úkoly v části vnitřního pořádku a bezpečnosti.

Policie České republiky je celistvý branný sbor, který je ustanoven zákonem České národní rady. Ministerstvo vnitra je nadřízeno Policii České republiky. Zákon upravující tento sbor vytvořil čtrnáct krajských správ policie.

V § 20 jsou vymezena řešení, jak Policie České republiky řeší krizové situace a mimořádné události.

4 ÚKOLY VEŘEJNÉ SPRÁVY V OBLASTI IZS

Veřejná správa v teritoriu Integrovaného záchranného systému je v mezi zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému sloučena a tímto zákonem i vymezena jejich spolupráce. Úkony a uspořádání jsou vymezena tak, aby nedocházelo při přípravě na mimořádné události k časovému prodlení. Jiné ústřední správní orgány a ministerstva jsou zajišťovány podle úkolů, které jim určuje zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky a dalšími zvláštními zákony. Úlohy veřejné správy v teritoriu Integrovaného záchranného systému na stupni krajů a obcí vycházejí ze zákonů, jež jim určují práva a povinnosti. Jsou to zákony č. 129/2000 Sb., o krajích a zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

Uspořádání veřejné správy v oblasti Integrovaného záchranného systému:

Veřejná správa je složena z ministerstva vnitra, ostatní ministerstva a ústřední správní úřady, hasičský záchranný sbor České republiky, orgány krajů, orgány obcí s rozšířenou působností orgány obcí.

4.1 Úkoly ministerstev a dalších správních úřadů

„Ministerstva a jiné ústřední správní úřady při přípravě na mimořádné události, při provádění záchranných a likvidačních prací a při ochraně obyvatelstva v oboru své působnosti:

- *vedou přehled možných zdrojů rizik, provádějí analýzy ohrožení a v rámci prevence podle zvláštních právních předpisů sjednávají nápravu skutečností a stavů, které by mohly způsobit vznik mimořádné události,*
- *rozhodují o činnostech k provádění záchranných a likvidačních prací a ke zmírnění jejich následků, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak,*
- *organizují okamžité opravy nezbytných veřejných zařízení pro ochranu obyvatelstva.“¹⁶*

---

¹⁶ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému v platném znění. In: *Úplné znění*. 2014, § 6, s. 52. ISBN 978-80-7488-071-1.

Ve sféře předcházení mimořádné události, při provádění záchranných a likvidačních prací a při ochraně obyvatelstva provádí a spolupracuje více ministerstev. Preparace a práce s ní spojená nepřipadají pouze Ministerstvu vnitra. Jeho důležitou funkcí je uskupit společný postup jednotlivých ministerstev. Základní a důležitá ministerstva v působnosti přípravy na mimořádnou situaci, provádění záchranných a likvidačních prací jsou: Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo životního prostředí, veterinární péče a jejich dílčí ústřední správní úřady.

4.1.1 Ministerstvo vnitra České republiky

Ministerstvo vnitra realizuje úkoly v okruhu integrovaného záchranného systému, v ochraně obyvatelstva a přípravy na mimořádné situace. Pokud by Českou republiku požádala jiná země o humanitární pomoc, tak tento úkol je ve spolupráci s Ministerstvem zahraničí.

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému ukládá Ministerstvu vnitra plnit úkoly stanové tímto zákonem, jenž plní pomocí Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. Mezi stanovené úkoly patří sloučit metody ministerstev, řídit zřizování provozu informačních a komunikačních sítí, vykonávat kontrolu poplachových plánů, zajišťovat koncepci ochrany obyvatelstva.

Ministerstvo vnitra garantuje centrální koordinaci záchranných a likvidačních prací pomocí Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky.

Ministerstvo vnitra má moc stanovit pomoci provádějícího právního předpisu na úseku Integrovaného záchranného systému:

- *„pravidla pro zapojování do mezinárodních záchranných operací,*
- *pravidla poskytování a přijímání humanitární pomoci,*
- *postup při zřizování zařízení civilní ochrany a při odborné přípravě jejich personálu,*
- *způsob informování právnických a fyzických osob o charakteru možného ohrožení, připravovaných opatřeních a způsobu jejich provedení,*
- *technické, provozní a organizační zabezpečení jednotného systému varování a vyrozumění a způsob poskytování tísňových informací,*

- *způsob provádění evakuace a jejího všestranného zabezpečení,*
- *zásady postupu při poskytování úkrytů a způsob a rozsah kolektivní a individuální ochrany obyvatel,*
- *požadavky ochrany obyvatelstva v územním plánování a stavebně technické požadavky na stavby civilní ochrany nebo stavby dotčené požadavky civilní ochrany“.*¹⁷

4.1.2 Ministerstvo zdravotnictví

Pokud mimořádná událost přesáhne územní obvodní kraj, pro jenž je zařízení zdravotnické záchranné služby zřízeno, eventuálně je-li to nutné z objemných důvodů a pokud by se kraje na řešení situace nedohodli, koordinuje veškerou činnost Ministerstvo zdravotnictví na vyžádání kraje. Podrobné podmínky o organizaci, úkolech a činnostech zařízení stanoví Ministerstvo zdravotnictví vyhláškou.

Kdyby nastala mimořádná událost a přesáhla území kraje, tak je dané, že postižené kraje musí určitým způsobem tuto situaci řešit a dále zajistit sled zdravotnické záchranné služby a zdravotnické záchranné dopravní služby.

*„Při koordinaci podle odstavce 1 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému musí střediska uposlechnout pokyny Ministerstva zdravotnictví a územních středisek zdravotnické záchranné služby ve správních obvodech obecních úřadů obcí s rozšířenou působností.“*¹⁸

4.1.3 Ministerstvo dopravy a spojů

Během přípravy na mimořádné události, v průběhu provádění záchranných a likvidačních prací musí ministerstvo dopravy stanovit úkoly. Stanovení úkolů je především zaměřeno na dopravní informační systém. Celostátní informační systém zabezpečuje ministerstvo dopravy pro požadavky ministerstev, dalších správních úřadů a základních složek integrovaného záchranného systému. Ministerstva a jiné správní úřady mají za povinnost poskytnout potřebné dokumentace a údaje pro účely dopravního informačního systému. V rozsahu předcházení před mimořádnou situací

¹⁷ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému v platném znění. In: *Úplné znění*. 2014, § 7 odst. 8, s. 53. ISBN 978-80-7488-071-1.

¹⁸ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému v platném znění. In: *Úplné znění*. 2014, § 8 odst. 2, s. 53. ISBN 978-80-7488-071-1.

v silniční, letecké, železniční nebo vnitrostátní vodní dopravě musí Ministerstvo dopravy, coby vedoucí dopravního informačního systému, zabezpečit ochranu informací a údajů, pokud by hrozilo jejich zneužití.

4.2 Orgány kraje

Orgány kraje ve sféře integrovaného záchranného systému zaručují připravenost na mimořádné situace, provádění záchranných a likvidačních prací, dále zaručují ochranu obyvatelstva dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému. Zadané úkoly orgány kraje realizují prostřednictvím hasičského záchranného sboru kraje.

Hasičský záchranný sbor kraje sjednocuje postupy úřadů a správních úřadů s krajskou působností v oblasti ochrany obyvatelstva, organizuje spolupráci mezi úřady a jinými správními úřady v kraji. Také zpracovává dokumentaci k zajištění záchranných a likvidačních prací, dále je jejím úkolem sjednávat dohody se sousedními státy.

4.2.1 Hejtman kraje

Hejtman kraje během příprav na mimořádnou událost ve sféře integrovaného záchranného systému vykonává příslušné povinnosti:

- „organizuje integrovaný záchranný systém na úrovni kraje,
- koordinuje a kontroluje přípravu na mimořádné události prováděnou orgány kraje, územními správními úřady s krajskou působností, právníckými a fyzickými osobami,
- koordinuje záchranné a likvidační práce při řešení mimořádné události vzniklé na území kraje, pokud přesahuje území jednoho správního obvodu obce s rozšířenou působností a velitel zásahu vyhlásil nejvyšší stupeň poplachu nebo jej o to požádal anebo jej o koordinaci požádal starosta obce s rozšířenou působností. Pro koordinaci záchranných a likvidačních prací může hejtman použít krizový štáb kraje zřízený podle zvláštního právního předpisu,
- schvaluje havarijní plán kraje, vnější havarijní plán a poplachový plán integrovaného záchranného systému kraje“.¹⁹

---

¹⁹ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému v platném znění. In: *Úplné znění*. 2014, § 11, s. 55. ISBN 978-80-7488-071-1.

Pokaždé, když hejtman kraje řídí záchranné a likvidační práce při řešení mimořádné situace, musí o svém vykonávání informovat operační a informační střediska IZS Ministerstva vnitra. Pokud hejtman vyžaduje jakékoliv pomocné prostředky, opět musí informovat informační a operační střediska integrovaného záchranného systému, jak mu ukládá poplachový.

4.3 Orgány obce s rozšířenou působností

V rozsahu integrovaného záchranného systému jsou obce spravovány starostou obce s rozšířenou působností a obecním úřadem s rozšířenou působností. Tyto orgány se řídí v přenesené působnosti státní správou na území obce s rozšířenou působností.

Povinnosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností uskutečňuje hasičský záchranný sbor kraje, jenž plní úkoly zadané Ministerstvem vnitra. Zajišťuje spolupráci při konání záchranných a likvidačních činností, uplatňuje stanoviska k územní plánům, zpracovává havarijní plán a organizuje pomoc mezi obcemi a územními správními úřady.

4.3.1 Starosta obce s rozšířenou působností

Starosta obce s rozšířenou působností v okruhu integrovaného záchranného systému realizuje a odpovídá za úkoly stanovené zákonem:

- *„koordinuje záchranné a likvidační práce při řešení mimořádné události vzniklé ve správním obvodu obecního úřadu obce s rozšířenou působností, pokud jej velitel zásahu o koordinaci požádal. Pro koordinaci záchranných a likvidačních prací může starosta obce s rozšířenou působností použít krizový štáb své obce,*
- *schvaluje vnější havarijní plány“.*²⁰

Starosta obce s rozšířenou působností má za povinnost poskytnout veškeré údaje Ministerstvu vnitra a to systémem informačního střediska integrovaného záchranného sboru. Dále musí předávat své poznatky, pokud by žádal o poskytnutí pomoci při řešení mimořádné situace v obci. Starosta obce takto postupuje podle krizového plánu kraje.

---

²⁰ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému v platném znění. In: *Úplné znění*. 2014, § 13, s. 55. ISBN 978-80-7488-071-1.

4.4 Orgány obce

Orgány obce v rozsahu integrovaného záchranného systému garantují připravenost na mimořádné situace. Zajišťují provádění záchranných a likvidačních prací při ochraně obyvatelstva podle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému. Úkoly orgánů obce jsou odlišné v tom, že na rozdíl od orgánů kraje a orgánů obce s rozšířenou působností nesmějí být naplněny prostřednictvím hasičského záchranného sboru kraje, ale pouze pomocí jednotek požární ochrany.

Obecní úřad se při provedení státní správy zaručuje, že obyvatelstvo bude včas varována a bude mu poskytnuta evakuace z území, kde hrozí mimořádná situace. Dále zajišťuje připravenost obce na mimořádnou situaci. Obecní úřad je nápomocen při poskytování záchranných prací v místě události.

Úkoly orgánů obce při přípravě na mimořádnou situaci, provádění záchranných a likvidačních prací, jenž jim stanovil zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému uskutečňují prostřednictvím složek, jenž si mohou v rámci své působnosti zřizovat. Tyto úkoly mohou v rámci obce vykonávat instituce civilní obrany, složky sboru dobrovolných hasičů nebo policie vytvořená v rámci obce.

Vyjmenované instituce v obci provádí pouze úkoly, na jenž mají prostředky a vybavení. Pokud dojde k řešení mimořádných situací, musí se složky zaměřit na varování a evakuaci osob, vymezení oblastí s výskytem kriticky nebezpečných látek a následné provedení asanace po skončení mimořádné situace.

4.4.1 Starosta obce

Starosta obce při provádění záchranných a likvidačních prací:

1. *„zajišťuje varování osob nacházejících se na území obce před hrozícím nebezpečím,*
2. *organizuje v dohodě s velitelem zásahu nebo se starostou obce s rozšířenou působností evakuaci osob z ohroženého území obce,*
3. *organizuje činnost obce v podmínkách nouzového přežití obyvatel obce,*
4. *je oprávněn vyzvat právnické a fyzické osoby k poskytnutí osobní nebo věcné pomoci“.*²¹

---

²¹ MARTÍNEK, B., J. TVRDEK. *Základy integrovaného záchranného systému*. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2010, s. 45. ISBN 978-80-7251-338-3.

5 SLOŽKY INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU

Základní složky integrovaného záchranného systému realizují záchranné a likvidační práce. Činěním složek v integrovaném záchranném systému není dotčeno jejich pozice, způsob financování a úkoly, jenž byly stanoveny zvláštními právními předpisy. K provádění záchranných a likvidačních prací je zapotřebí mít:

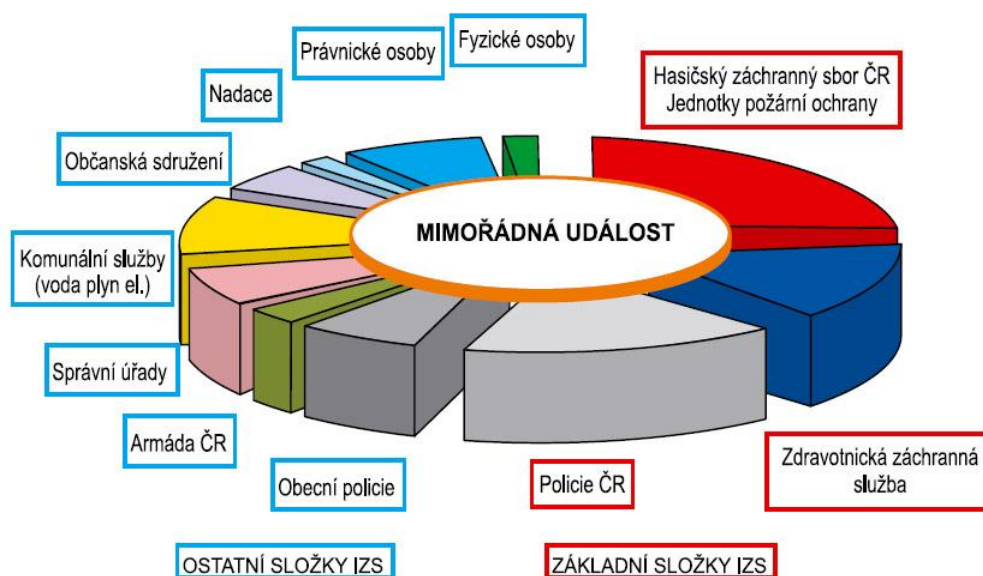
1. Síly a prostředky (pracovní nástroje, technické vybavení).
2. Kompetence, jenž se rozumí oprávnění k provádění různorodých činností, kterými se pak řídí jednotlivé složky integrovaného záchranného systému.

Základním účelem IZS je scelovat možnosti každého, kdo by při provádění záchranných a likvidačních prací mohl a měl být zapojen s ohledem na síly a prostředky nebo kompetence.

Složky integrovaného záchranného systému jsou děleny na dvě skupiny:

1. Základní složky integrovaného záchranného systému.
2. Ostatní složky integrovaného záchranného systému.

Obrázek 1: Složky integrovaného záchranného systému a jejich dělení

Zdroj: ALFA secure s.r.o. - Dlouhodobá strategie, online, cit. 2015-02-08²²

²² ALFA secure s.r.o. - Dlouhodobá strategie. [online]. © 2008-2013 [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: <http://www.alfasecure.cz/index.php/o-systemu-ecc>

Integrovaný záchranný systém je tvořen ostatními složkami, jenž slouží jako složky pomáhající základním složkám integrovaného záchranného systému. Jsou to tedy složky pomocné. Tyto složky jsou přivolány tehdy, pokud by primární složky nezvládali situaci zabezpečit ať už silově, personálně nebo technicky. Ostatní složkou se může stát i zdravotnické zařízení, jenž poskytuje specializovanou péči na stupni špitálů.

Jednou z povinností složek integrovaného záchranného systému je řídit se na místě události pokyny, jenž jim nařídil velitel zásahu, hejtman, starosta a v rámci Prahy pak primátor hlavního města Prahy. Každá složka integrovaného záchranného systému je přiřazena v určitém poplachovém plánu kraje a z ní následně vycházejí povinnosti, jenž musí plnit. Pokud by bylo zapotřebí některou složku z jiného kraje, není v tom problém. Pouze tato složka musí informovat své kompetentní středisko.

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému dovoluje v rozsahu integrovaného záchranného systému uzavírat smlouvy mezi kraji o plánované pomoci na vyžádání, o poskytnutí osobní nebo věcné potřeby, o součinnosti složek integrovaného záchranného systému a o spolupráci. Tyto smlouvy jsou uzavřeny mezi kraji.

„Při provádění záchranných a likvidačních prací za nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu se složky integrovaného záchranného systému řídí pokyny Ministerstva vnitra. Za stavu nebezpečí se složky integrovaného záchranného systému na území příslušného kraje řídí pokyny toho, kdo vyhlásil stav nebezpečí podle zvláštního právního předpisu.“²³

Nouzový stav deklaruje vláda na koncept předsedy vlády podle zákona č. 110/1998 Sb., ústavní zákon o bezpečnosti České republiky. Tento stav platí pro území celého státu nebo na část omezeného území státu, ale pouze po dobu nejdéle 30 dní.

Stav ohrožení státu vyhláší parlament na koncept vlády podle zákona č. 110/1998 Sb., ústavní zákon o bezpečnosti České republiky. Stav platí na celé území státu a doba přetrvání není nikterak omezena.

Válečný stav vyhlásí parlament podle ustanovení č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky a zákona č. 110/1998 Sb., ústavní zákon o bezpečnosti České republiky.

---

²³ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému v platném znění. In: *Úplné znění*. 2014, § 4 odst. 8, s. 51. ISBN 978-80-7488-071-1.

Doba vyhlášení válečného stavu není nikterak omezena, vyhlášena je na celé území státu České republiky.

5.1 Základní složky integrovaného záchranného systému

5.1.1 Hasičský záchranný sbor ČR a jednotky požární ochrany

„Základním posláním Hasičského záchranného sboru České republiky je chránit životy, zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech.“²⁴ Hasičský záchranný sbor České republiky je tvořen Generálním ředitelstvím hasičského záchranného sboru, jenž je součástí ministerstva vnitra a hasičských záchranných sborů krajů. Ve vedení Generálního ředitelství stojí krajský ředitel. K organizační struktuře, jenž zabezpečuje činnost integrovaného záchranného systému patří oddělení integrovaného záchranného systému a oddělení operačního a informačního střediska, které zabezpečuje činnost ústředního operačního a informačního střediska.

Organizační struktura hasičského záchranného sboru kraje zabezpečuje činnost integrovaného záchranného systému a řízení jednotek požární ochrany. Hasičský záchranný sbor kraje vytvořil na svém území kraje stanice hasičských záchranných sborů. V České republice máme čtyři specializované chemické laboratoře v Plzeňském (Třemošná), Jihomoravském (Tišnov), Moravskoslezském (Frenštát pod Radhoštěm) a Středočeském (Kamenice) kraji. Dále máme přímo specializovanou chemickou laboratoř v Institutu ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč, jenž se specializuje na analýzu vysoce nebezpečných chemických a radioaktivních látek.

Hasičský záchranný sbor České republiky je hlavní koordinátor a páteř integrovaného záchranného systému. V případě vzniku mimořádné události nebo krizového stavu sloučí všechny záchranné složky a zabezpečí koordinovaný postup při provádění záchranných a likvidačních prací. Při plnění svých stanovených úkolů spolupracuje hasičský záchranný sbor s dalšími složkami integrovaného záchranného systému, včetně správních úřadů a dalších státních orgánů.

---

²⁴ HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČR. *Základní poslání a služební slib*. [online]. © 2015 [cit. 2015-01-14]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/uvod-hasicsky-zachranny-sbor-cr-zakladni-poslani.aspx>

Organizační složky Hasičského záchranného sboru České republiky jsou: Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství hasičského záchranného sboru (dále v textu “HZS“) České republiky, HZS Hlavního města Prahy, HZS Středočeského kraje, HZS Jihočeského kraje, HZS Plzeňského kraje, HZS Karlovarského kraje, HZS Ústeckého kraje, HZS Libereckého kraje, HZS Královéhradeckého kraje, HZS Pardubického kraje, HZS kraje Vysočina, HZS Jihomoravského kraje, HZS Olomouckého kraje, HZS Moravskoslezského kraje a HZS Zlínského kraje. Dále pak Záchranný útvar HZS České republiky, Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany Frýdek-Místek, Technický ústav požární ochrany, Školní a výcvikové zařízení HZS České republiky, Institut ochrany obyvatelstva, Skladovací a opravárenské zařízení HZS České republiky, Český národní výbor, Nadace policistů a hasičů a Expozice požární ochrany ve Zbirohu.

Jednotkou požární ochrany je organizovaný systém, jenž je tvořen odborně vyškolenými osobami, požární technikou a věcnými prostředky požární ochrany. Tyto jednotky byly vytvořeny, aby poskytovali plošně na území České republiky svou pomoc. Na úplném začátku byly jednotky požární ochrany vytvořeny pouze pro uhašení ohňů. Poté se zjistilo, že i tyto jednotky mohou velmi pomoci při jiných nebezpečích než jen uhašení ohně a dnes vypomáhají skoro u všech nebezpečí. Musíme si však uvědomit, že jednotky požární ochrany nejsou tak kvalitně vybaveny jako profesionální hasiči a nemohou tedy provádět odstranění neovladatelných katastrof. Jednotky mohou pouze pomoci k odvrácení hrozící hrozby.

Podle zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně rozlišujeme tyto druhy jednotek požární ochrany:

1. *„Jednotka hasičského záchranného sboru kraj, která je složena z příslušníků hasičského záchranného sboru určených k výkonu služby na stanicích hasičského záchranného sboru kraje.*
2. *Jednotka hasičského záchranného sboru podniku, která je složena ze zaměstnanců právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, kteří vykonávají činnost v této jednotce jako své zaměstnání.*
3. *Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce, která je složena z fyzických osob, které nevykonávají činnost v této jednotce požární ochrany jako své zaměstnání.*

4. *Jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku, která je složena ze zaměstnanců právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, kteří nevykonávají činnost v této jednotce jako své zaměstnání.*
5. *Vojenská hasičská jednotka, která je složena z vojáků a občanských zaměstnanců a která má postavení podobně jako jednotka hasičského záchranného sboru podniku. Zřízení, organizace, vybavení a výkon služby jsou v působnosti Ministerstva obrany“.*²⁵

Veškeré typy jednotek požární ochrany vlastní svou operační hodnotu, jenž vyjadřuje potenciál jednotek požární ochrany při řešení mimořádných událostí, ochraně obyvatelstva, živelných pohrom, vypořádání se s požáry a záchranných pracích. Operační hodnota je zejména tvořena dobou výjezdu a územní působností. Jednotky hasičů z povolání musejí do 2 minut opustit své stanoviště. Do 5 minut pak vyrážejí sbory poskládané z hasičů z povolání včetně dobrovolných hasičů, jenž mají pohotovostní službu mimo své místo výkonu. Nejpozději do 10 minut musí vyjet na místo události dobrovolní hasiči.

*„Hasiči jsou v jednotce požární ochrany rozděleni do čet, družstev, družstev o zmenšeném početním stavu, příp. skupin. Četu tvoří 2 až 3 družstva, příp. skupiny. Družstvo je tvořeno velitelem a dalšími pěti hasiči (1+5). Družstvo o zmenšeném početním stavu se sestává z velitele a dalších tří hasičů (1+3). Skupinu tvoří velitel skupiny a 1 až 2 hasiči.“*²⁶

5.1.2 Zdravotnická záchranná služba

Zdravotnická záchranná služba je součástí základních složek integrovaného záchranného systému. Současně s hasičským záchranným sborem České republiky, složkami požární ochrany zařazenými do plošného pokrytí kraje a Policií České republiky zabezpečují trvalou ochranu obyvatelstva pomocí tísňových linek. Následně vyhodnocují a provádějí neodkladný zásah v místě kritické situace. Zdravotnická záchranná služba poskytuje přednemocniční pomoc. Zdravotnická záchranná služba je zřizována, provozována a financována krajem a jejím patronem je Ministerstvo

---

²⁵ VÍŠEK, J. *Organizace záchranných činností v České republice*. 1. vydání. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2012, s. 67. ISBN 978-80-7452-028-0.

²⁶ PECL, J. *Hasičský záchranný sbor. Organizační složky* [online]. © 2009 [cit. 2015-02-8]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>

zdravotnictví. Úhrnné pokrytí zdravotnické záchranné služby je vytvořeno tak, aby od přijetí tísňového volání byly výjezdové skupiny u pacienta do 20 minut.

Základní právní ustanovení, dle nichž se zdravotnická záchranná služba postupuje je zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě a vyhláška č. 434/1992 Sb., o zdravotnické záchranné službě.

Odborným orgánem zdravotnické záchranné služby je Odborná společnost pro urgentní medicínu a medicínu katastrof.

„Zdravotnická záchranná služba poskytuje odbornou přednemocniční neodkladnou péči, kterou je péče o postižené na místě vzniku jejich úrazu nebo náhlého onemocnění a během jejich dopravy k dalšímu odbornému ošetření a při jejich předání do zdravotnického zařízení je poskytováno při stavech které:

- 1. Bezprostředně ohrožují život postiženého,*
- 2. mohou vést prohlubováním chorobným změn k náhlé smrti,*
- 3. způsob bez rychlého poskytnutí odborné první pomoci trvalé chorobné změny,*
- 4. působí náhlé utrpení a náhlou smrt,*
- 5. působí změny chování a jednání postiženého, ohrožují jeho samostatného nebo jeho okolí.“²⁷*

Zdravotní záchranná služba funguje na zásadě sítě pracovišť, jenž formulují územní střediska záchranné zdravotní služby a obvodní střediska zdravotnická záchranná služba.

Územní střediska záchranné služby formulují ovládající úsek, středisko letecké záchranné služby, zdravotnické operační středisko, výjezd skupin, technický oddíl a krizové jednotky, které zajišťuje postup koordinace s veškerými složkami integrovaného záchranného systému.

Oblastní střediska záchranné služby jsou sestavena z řídicího úseku, střediska letecké záchranné služby, zdravotnického operačního střediska, výjezdové skupiny, technického úseku a krizového útvaru.

Výjezdové skupiny podají přednemocniční neodkladnou péči a jsou složeny takto:

- 1. „Skupiny rychlé zdravotnické pomoci, v níž je nejméně dvoučlenná posádka složená z řidičů – záchranářů nebo středních zdravotnických pracovníků – záchranářů, z nichž jeden je vedoucím skupiny,*

---

²⁷ MARTÍNEK, B., J. TVRDEK. *Základy integrovaného záchranného systému*. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2010, s. 73. ISBN 978-80-7251-338-3.

2. skupiny rychlé lékařské pomoci s nejméně tříčlennou posádkou složenou z řidičů – záchranářů nebo středních zdravotnických pracovníků – záchranářů a dále lékař, který je současně vedoucím skupiny,
3. skupiny letecké záchranné služby, v níž zdravotnická část posádky je nejméně dvoučlenná ve složení lékař a záchranář²⁸.

5.1.3 Policie České republiky

Policie České republiky je ozbrojený bezpečnostní sbor, jenž plní úkoly ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti, a to v rozsahu vymezeném ústavními zákony, zákony a ostatními právními předpisy. Při plnění svých úkolů spolupracuje s mezinárodními organizacemi, policejními institucemi a s bezpečnostními sbory jiných států. Zákonem upravu Policie České republiky nejdeme v zákoně č. 273/2008 Sb., o policii České republiky. Policie České republiky je podřízena Ministerstvu vnitra, která Policii České republiky ukládá úkoly prostřednictvím Policejního prezidia České republiky. V čele Policejního prezidia stojí policejní prezident, jenž je nadřízeným všech policistů.

Organizační dělení Policie České republiky je složeno z útvarů Policie České republiky, rozdílné pouze s působením na stanovené území a Policejním prezidiem České republiky.

Ministr vnitra se svolením vlády České republiky smí ustanovit do funkce policejního prezidenta. Ministr vnitra je odpovědný vládě České republiky za činnost policie. Ministr vnitra zřizuje útvary policie s celostátní působností na návrh policejního prezidenta.

Kompetence Policie České republiky v rámci integrovaného záchranného systému:

1. „Uzavírá objekty a oblasti, reguluje vstup a opuštění budov a oblastí osobami,
2. reguluje dopravu v oblasti mimořádné události,
3. šetří okolnosti vzniku mimořádných událostí a objasňuje jejich příčiny,
4. plní úkoly v souvislosti s identifikací zemřelých osob,
5. chrání movitý a nemovitý majetek v oblasti mimořádných událostí a zamezuje trestné činnosti v oblasti,

---

²⁸ VÍŠEK, J. *Organizace záchranných činností v České republice*. 1. vydání. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2012, s. 78. ISBN 978-80-7452-028-0.

6. *plní další úkoly na základě pokynů velitele zásahu nebo řídicí složky integrovaného záchranného systému*“.²⁹

Příslušník Policie České republiky má za povinnost chránit bezpečnost osob a majetku, vést boj proti terorismu, zajišťovat veřejný pořádek, vést vyšetřování trestné činnosti, zajišťovat ochranu státních hranic, odhalovat přestupky, odhalovat trestné činnosti a jejich pachatele, vyhlašovat celostátní pátrání, zajišťovat ochranu ústavních a chráněných osob, dohlížet na bezpečnost plynulosti silničního provozu, zajišťovat záštitu všem státním úřadům, dalším chráněným objektům a zajišťovat pohotovostní ochranu jaderných zařízení.

5.2 Ostatní složky integrovaného záchranného systému

Zbývající složky integrovaného záchranného systému jsou vyžádány při záchranných a likvidačních pracích až na vyžádání. Plánovanou pomocí na vyžádání lze chápat:

*„Poskytování plánované pomoci na vyžádání se zahrnuje do poplachového plánu integrovaného záchranného systému; plánovanou pomocí na vyžádání se pro účely tohoto zákona rozumí předem písemně dohodnutý způsob poskytnutí pomoci ostatními složkami integrovaného záchranného systému obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, krajskému úřadu, Ministerstvu vnitra nebo základním složkám integrovaného záchranného systému při provádění záchranných a likvidačních prací“.*³⁰

5.2.1 Armáda České republiky

Armáda České republiky je důležitou složkou branných sil České republiky. Tato složka je tvořena Vojenskou kanceláří prezidenta republiky a Hradní stráží. Česká republika se v roce 1999 stala příslušníkem asociace Severoatlantické aliance. Vstup do této asociace velmi ovlivnil povinnosti Armády České republiky. Příslušnost v Severoatlantické alianci přivodilo mnoho kladů, ale i dosti obligace vůči této asociaci.

---

²⁹ VÍŠEK, J. *Organizace záchranných činností v České republice*. 1. vydání. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2012, s. 81. ISBN 978-80-7452-028-0.

³⁰ Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému v platném znění. In: *Úplné znění*. 2014, § 21, s. 58. ISBN 978-80-7488-071-1.

Úkolem a posláním Armády České republiky je efektivní zabezpečení ochrany území České republiky. Ve škále integrovaného záchranného systému je Armáda České republiky využívána jako jedna z dalších složek integrovaného záchranného systému. Armáda neslouží pouze pro zabezpečení vojenské ochrany v České republice, ale může pomoci základním složkám při řešení mimořádných událostí např. povodně. Vojenská záchranná složka je separovaná složka armády, jenž má především plnit humanitární mise. V roce 2003 uzavřelo Ministerstvo vnitra s Ministerstvem obrany smlouvu, kterou se zavazovali poskytnout pomoc při řešení mimořádných situací a krizových situací. Tato smlouva definovala, že pokud by základní útvary nezvládali situaci zvládnout sami, tyto ministerstva jim pomohou. Při uskutečnění záchranných a likvidačních prací jsou nejvíce nasazovány záchranné prapory, jenž jsou formovány ženijními, chemickými, zdravotnickými a požárními útvary. Záchranné prapory budou moci být nasazeny po vyžádání hejtmana kraje, operačního důstojníka nebo ředitele hasičského záchranného sboru kraje.

Armáda České republiky má svou vojenskou policii. Vojenská policie byla vytvořena 21. ledna roku 1991. Vojáci jsou vyzváni k plnění povinností Policie České republiky, avšak nemusí mít vždy stejné povinnosti a práva. Tyto vojáci plní tyto úkoly ve svých stejnokrojích, pouze mají na ruce pásku s označením Policie. Náčelník Vojenské policie stojí ve vedení Vojenské policie. Nadřízeným náčelníka je ministr obrany České republiky. Vojenská policie je upravena zákonem č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii. Vojenská policie odpovídá za ochranu armádních objektů, armádních materiálů a armádního majetku státu České republiky.

5.2.2 Neziskové organizace a sdružení občanů

Působení neziskových organizací a sdružení občanů při mimořádných událostech rozdělujeme na odbornou pomoc a humanitární pomoc. Fungování spolku příslušníků upravuje zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů. Základní rysy určují, že členství je dobrovolné a nesmí být členovi na újmu, sdružení se řídí stanovy schválenými Ministerstvem vnitra a sdružení nesmí udělovat funkce příslušným organům. Kromě sdružení občanů a neziskových organizací se v České republice vyskytují také nadace. Nadace mají jiný vnitřní charakter.

V rozsahu integrovaného záchranného systému jsou použity některé z organizací a sdružení občanů, jenž uzavřely smlouvy s Ministerstvem vnitra při mimořádných událostech. Tyto organizace a sdružení mohou být požádány o součinnost při záchranných a likvidačních pracích. Generální ředitelství Hasičského záchranného systému České republiky především spolupracuje s těmito spolky:

„V oblasti požární ochrany:

1. *Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska,*
2. *Moravská hasičská jednota,*
3. *Česká hasičská jednota,*
4. *Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství Ostrava,*
5. *Česká asociace hasičských důstojníků.*

V oblasti integrovaného záchranného systému:

1. *Svaz záchranných brigád kynologů,*
2. *Vodní záchranná služba,*
3. *Horská služba,*
4. *Český červený kříž*.³¹

Organizace typu charitativní, humanitární nebo církevní jsou způsobilé v případě potřeby plnit úkoly při pomoci obyvatelstvu postiženého mimořádnou situací. Mohou pořádat sbírky, provádět a organizovat dopravu, poskytovat pomoc lidem v postižených oblastí a poskytovat psychologickou podporu.

5.2.3 Havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby

Havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby jsou služby, jenž jsou zřizovány většinou právníckými osobami. S těmito službami se uzavírá dohoda o věcné pomoci. Pokud by již došlo k mimořádné události, lze i bez předchozí dohody o tuto pomoc požádat.

---

³¹ MARTÍNEK, B., J. TVRDEK. *Základy integrovaného záchranného systému*. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2010, s. 90. ISBN 978-80-7251-338-3.

Služby poskytující tuto pomoc:

1. Technické služby obcí a krajů

Tyto služby především zabezpečují infrastruktura do níž spadá čištění a údržba chodníků, oprava a údržba komunikací, dopravní značení a údržba veřejného osvětlení. Dále zabezpečují technické služby a poskytují veřejné práce.

2. Služby v chemické průmyslu

Transportní informační a nehodový systém je nám schopen při havárii nebezpečných látek poskytnou na žádost operačního a informačního střediska integrovaného záchranného systému pomoc. Pomoci může podáním informací o látce, vysláním odborníka na místo nehody a vysláním sil, jež pomohou přímo na místě nehody.

3. Služby v dopravě

Pomáhají a poskytují pomoc při dopravních nehodách, či pokud je auto v poruše.

4. Služby v hornictví

Jsou to právnické a fyzické osoby, které vykonávají přímo hornickou činnost nebo činnost spojenou s hornictvím. Řídí se vyhláškou č. 447/2001 Sb., o báňské záchranné službě. Vyhláška vytyčuje jaké úkoly má báňská záchranná služba.

5. Služby v oblasti odpadového hospodářství

Tyto služby provádí podniky, které se věnují asanační nebezpečných chemických látek. Mezi jednu velmi známou společnost patří DEKONTA, a.s., jež poskytuje služby v oblasti ochrany životního prostředí. Její specializace je oblast biologického čištění kontaminovaných zemin.

6. Havarijní služby v energetice

Jsou to síly a prostředky v oblasti elektroenergetiky, plynárenství a teplárenství, jež mají za povinnost ihned po vzniku havárie i vyhlášení stavu nouze přijet a zahájit likvidaci následků. Stav nouze je omezení či přerušení dodávky elektřiny, plynu nebo tepla na celém území nebo jen části České republiky. Tento stav vyhláší Vláda po celém území státu. Pokud se jedná o část území České republiky, vyhláší stav nouze Ministerstvo průmyslu.

6 POSTAVENÍ PRÁVNICKÉ A FYZICKÉ OSOB V RÁMCI IZS

6.1 Povinnosti PO a PFO při přípravě na MU a při ZLP

Pro tuto skupinu osob jsou v zákoně o integrovaném záchranném systému vymezena práva a povinnosti. Právnícké a fyzické osoby můžeme z pojetí jejich povinností na přichystání mimořádné situace rozdělit do tří skupin:

1. *„Právnícké a podnikající fyzické osoby, které krajský úřad zahrne do havarijního plánu kraje nebo vnějšího havarijního plánu,*
2. *Provozovatelé objektů s nebezpečnými chemickými látkami,*
3. *Právnícké a podnikající fyzické osoby“.*³²

1. Právnícké osoby a podnikající fyzické osoby, které krajský úřad zahrne do havarijního plánu kraje eventuálně do vnějšího havarijního plánu musí poskytnout a aktualizovat vyžadované podklady, zajistit opatření svých zaměstnanců před předpokládanou MU, informovat o hrozících nebezpečích, organizovat záchranné práce a organizovat přípravy k vzájemné pomoci.

2. Provozovatelé objektů s nebezpečnými chemickými látkami se musí podílet na přípravě záchranných a likvidačních prací a na připravení havarijního plánu kraje nebo i vnějšího havarijního plánu. Vůči svým zaměstnancům mají povinnost je informovat o hrozících mimořádných událostech, případně provést varování, následně evakuaci a organizovat vzájemné pomoci.

Pokud by došlo k havárii, musí právnícká osoba a podnikající fyzická osoba provádět ihned záchranné a likvidační práce, ohlásit havárii na příslušná místa, podílet se na varování osob, poskytnout veškeré informace a následně kooperovat při přípravě dokumentace o záchranných a likvidačních pracích.

3. Podnikající fyzické osoby a právnícké osoby jsou povinni strpět vstup osob provádějící záchranné a likvidační práce. Osoby, které tyto práce provádí, mají právo vstoupit na pozemky a do staveb. Dále musí věnovat osobní nebo věcnou pomoc na vyzvu velitele zásahu, případně starosty obce prostřednictvím operačního a informačního střediska integrovaného záchranného systému.

---

³² VÍŠEK, J. *Organizace záchranných činností v České republice*. 1. vydání. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2012, s. 99. ISBN 978-80-7452-028-0.

6.2 Práva a povinnosti FO při přípravě na MU a při ZLP

Fyzické osoby žijící na teritoriu České republiky disponují právem na informace o opatřeních k zajištění ochrany obyvatelstva při mimořádných událostech. Fyzická osoba má za povinnost umožnit na výzvu starosty obce či velitele zásahu osobní popřípadě věcnou pomoc, poskytnout veliteli zásahu informace o realitě, jenž by mohli ohrozit životy a zdraví osob provádějící zásah nebo i ostatního obyvatelstva. Musí strpět na místě vyplývající ze stanovených opatření při mimořádné události.

Plnění těchto povinností smí fyzické osoby zamítnout, jestliže by ji hrozila újma na jejím zdraví či na zdraví ostatních osob anebo by ji bránili závažné okolnosti, jenž by způsobili daleko větší a závažnější následek. K poskytnutí věcné a osobní pomoci nemůžeme vyzvat fyzické osoby, jenž používají imunitu nebo používají výsady podle mezinárodního práva.

„Od osobní pomoci jsou osvobozeny osoby ve věku do 18 a od 62 let a osoby zdravotně nezpůsobilé k výkonu požadovaných činností, plně invalidní osoby, poslanci a senátoři Parlamentu České republiky a členové vlády a dále osoby, které by tím vystavily vážnému ohrožení sebe nebo osoby blízké.“³³

Ženám lze přiřadit pouze takovou osobní pomoc, jenž není v rozporu se zvláštním právním předpisem. Osoby, jenž jsou osvobozeny od osobní pomoci však mohou poskytnout dobrovolnou pomoc.

---

³³ MARTÍNEK, B., J. TVRDEK. *Základy integrovaného záchranného systému*. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2010, s. 97. ISBN 978-80-7251-338-3.

7 DOKUMENTACE INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU

Dokumentaci integrovaného záchranného systému tvoří vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému ve znění pozdějších předpisů. Dokumentaci integrovaného záchranného systému tvoří:

1. *„Havarijní plán kraje,*
2. *Vnější havarijní plán,*
3. *Dohody o poskytnutí pomoci,*
4. *Dokumentace o společných záchranných a likvidačních pracích a statistické přehledy,*
5. *Dokumentace o společných školeních, instruktážích a cvičení složek integrovaného záchranného systému,*
6. *Typové činnosti složek integrovaného záchranného systému při společném zásahu,*
7. *Územně příslušný poplachový plán“.*³⁴

7.1 Havarijní plán kraje

Havarijní plán kraje zpracovává Hasičský záchranný sbor kraje pro východisko řešení mimořádných událostí, jenž vyžadují vyhlášení třetího a zvláštního stupně poplachu. Při přípravě vychází především z analýzy vzniku možných mimořádných událostí na území kraje. Havarijní plán kraje se zpracovává minimálně ve dvou vyhotoveních. Jeden se ukládá na operační a informační středisko hasičského záchranného sboru a druhý jako součást krizového plánu. Složky, jenž plní úkoly vyplývající z havarijního plánu kraje předá hasičský záchranný sbor kraje. Provede výtah z plánu pro rozvinutí jejich činnosti pro případ vzniku mimořádné situace. Plány konkrétní činnosti tvoří část havarijních plánů a následně představují operační plány individuálních složek integrovaného záchranného systému.

---

³⁴ SMETANA, M., D. KRATOCHVÍLOVÁ. *Integrovaný záchranný systém a jeho složky*. Vyd. 1. Ostrava: Zdravotně sociální fakulta Ostravské univerzity, 2007, s. 24. ISBN 978-80-7368,337-5.

7.2 Vnější havarijní plán

Vnější havarijní plán se zpracovává ve dvou případech.

1. Pro jaderné zařízení a pracoviště IV. kategorie, u nichž je vytyčena zóna havarijního plánování. Jsou to stavby a provozní celky, kde se vyskytuje jaderný reaktor, úložiště radioaktivních odpadů a sklady vyhořelého paliva.

Vnější havarijní plán zpracovává hasičský záchranný sbor kraje, v jehož územní části je jaderné zařízení. Pokud by jaderné zařízení zasahovalo do více krajů, hlavní podíl na plánování ostatních složek hasičského záchranného sboru kraje koordinuje hasičský záchranný sbor kraje, na jehož území se jaderné zařízení nachází. Vnější havarijní plán se zpracovává ve více vyhotoveních.

2. Pro objekty a zařízení, kde je předpoklad vzniku závažné havárie způsobené nebezpečnými chemickými látkami nebo přípravky. Provozovatel je povinen zpracovat a předložit krajskému úřadu písemné prameny pro stanovení zóny havarijního plánování. Krajský úřad posoudí tyto prameny a zašle návrh bezpečnostního plánu neprodleně k vyjádření ministerstva vnitra. Na základě vyjádření ministerstva vnitra a dalších orgánů Krajský úřad odstraní nedostatky a vydá rozhodnutí o schválení bezpečnostní zprávy.

7.3 Dohody o poskytnutí pomoci

Písemné dohody o poskytování pomoci jsou uzavřeny právníky nebo fyzickými osobami. Již předem je sjednán s těmito osobami rozsah a způsob provedení pomoci. Pomoc může být věcná nebo i osobní. Ostatní složky pak pomáhají při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomocí na vyžádání.

7.4 Dokumentace o společných ZLP a statistické přehledy

Dokumentace zahrnuje:

1. *„Vlastní dokumentaci zpracovanou složkami IZS, které při prvním nebo druhém stupni poplachu vyhlášeném v místě zásahu prováděly záchranné a likvidační práce,*
2. *zprávu o zásahu zpracovanou velitelem zásahu v případě vyhlášení třetího nebo zvláštního stupně poplachu v místě zásahu, kterou předává HZSK,*

3. *zprávu o zásahu, kterou zpracovává HZSK v případě vyhlášení třetího nebo zvláštního stupně poplachu pro určité území postihnuté MU,*
4. *statistiku o MU spojených se společnými záchrannými a likvidačními pracemi složek HZSK“.*³⁵

7.5 Dokumentace o odborné přípravě a o cvičeních složek IZS

Připravenost složek integrovaného záchranného systému je zabezpečeno odbornou přípravou a i cvičením. Cvičení slouží k odborné připravenosti orgánů, jenž se podílí na provádění a koordinaci záchranných a likvidačních prací. Dokumentaci o odborné přípravě připravují a podepisují osoby, které celou přípravu provedly. Kompletní dokumentaci o cvičeních zpracovává hasičský záchranný sbor nebo Generální ředitelství hasičského záchranného sboru České republiky sídlící v Praze.

7.6 Typové činnosti složek při společném zásahu

Generální ředitelství hasičského záchranného sboru České republiky orientuje integrovaný záchranný systém vydáváním typových činností složek při společném zásahu. Sjednocuje v nich postup složek při záchranných a likvidačních pracích. Typový plán je dokument, jenž stanoví pro určitý druh krizové situace doporučené postupy, opatření a zásady.

V roce 2003 Generální ředitelství hasičského záchranného sboru vydalo typové plány pro řadu mimořádných událostí. Cílem je utřídit informace o mimořádné nebo krizové situaci. Typové plány jsou zpracovány na konkrétní ohrožení. Obecně typové plány obsahují typ krizové situace, její dopady, popis krizové situace a možnost výskytu na území České republiky, podmínky pro jejich řešení, omezení, podklady pro vypracování typových činností a další údaje o zpracovateli typového plánu.

Zpracovaný typový plán je počátečním podkladem pro vytvoření operačních plánů nebo také dokumentů, jenž jsou zpracovány pro konkrétní druh krizové situace na určitém území. Typová činnost obsahuje list velitele zásahu, list operačních

---

³⁵ SMETANA, M., D. KRATOCHVÍLOVÁ. *Integrovaný záchranný systém a jeho složky*. Vyd. 1. Ostrava: Zdravotně sociální fakulta Ostravské univerzity, 2007, s. 27. ISBN 978-80-7368,337-5.

středisek, společný list složek integrovaného záchranného systému a listy individuálních složek integrovaného záchranného systému.

„Přehled typových činností:

1. STČ 01/IZS Špinavá bomba,
2. STČ 02/IZS Demonstrování úmyslu sebevraždy,
3. STČ 03/IZS Hrozba použití NVS nebo nález NVS, podezřelého předmětu, munice, výbušnin a výbušných předmětů,
4. STČ 04/IZS Letecká nehoda,
5. STČ 05/IZS Nález předmětu s podezřením na přítomnost B-agens nebo toxinů,
6. STČ 06/IZS Opatření k zajištění veřejného pořádku při shromážděních a technopárty,
7. STČ 07/IZS Záchrana pohřešovaných osob-pátrací akce v terénu,
8. STČ 08/IZS Dopravní nehoda,
9. STČ 09/IZS Zásah složek IZS při mimořádné události s velkým počtem raněných a obětí,
10. STČ 10/IZS Při nebezpečné poruše plynulosti provozu na dálnici,
11. STČ 11/IZS Chřipka ptáků,
12. STČ 12/IZS Při poskytování psychosociální pomoci,
13. STČ 13/IZS Reakce na chemický útok v metru,
14. STČ 14/IZS Amok-útok aktivního střelce.³⁶

7.7 Územně příslušný poplachový plán

Územně příslušné poplachové plány se rozdělují na ústřední poplachová plány a krajské poplachové plány integrovaného záchranného systému kraje. Poplachové plány obsahují spojení se základními a ostatními složky integrovaného záchranného systému, způsob vyrozumívání a přehled sil a prostředků ostatních složek pro potřeby záchranných a likvidačních prací využitých na základě uzavřených smluv s fyzickými a právními osobami.

Ústřední poplachový plán se využívá při koordinaci záchranných a likvidačních prací Generálním ředitelstvím hasičského záchranného sboru České republiky.

---

³⁶ PAVEL. *Hasičský záchranný sbor ČR: Integrovaný záchranný systém*. [online]. © 2015 [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx>

Ústřední poplachový plán je dokumentem pro ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací. Tento dokument obsahuje přehled sil a prostředků, jenž jsou k dispozici k nasazení kapacit sil a prostředků k zásahu. Síly a prostředky provádí vysoce specializované a technicky sofistikované činnosti. Ústřední poplachový plán je odůvodněn dvoustrannými dohodami o plánované pomoci na vyžádání, dohodami o poskytnutí věcné a osobní pomoci s orgány veřejné správy a dohodami o spolupráci.

Krajský poplachový plán je využit v případech, které vyžadují pomoc hejtmána, starosty obce s rozšířenou působností a koordinaci záchranných a likvidačních prací na krajské úrovni provádí hasičský záchranný sbor kraje, velitel zásahu nebo hejtman. Poplachový plán vychází ze zpracovaného havarijního plánu kraje a jeho různých analýz. Ve vlivu tedy sestava sil a prostředků v krajích může být odlišná.

8 DOPRAVNÍ NEHODA

Dne 14. 1. 2014 v odpolední hodinách došlo v Mníšku pod Brdy k dopravní nehodě několika osobních aut a jednoho autobusu. Nehoda se stala na silnici druhé třídy 116. Ve vozidlech a autobuse zůstaly zaklíněné osoby. U jednoho z vozidel došlo k požáru v motorovém prostoru.

Předpokládaný počet raněných v osobních automobilech a v autobuse je přibližně 45 osob, z nich je asi 8 usmrcených.

K události jsou vyslány jednotky hasičské záchranné jednotky Středočeského kraje požární stanice Řevnice a požární stanice Dobříš. Tyto jednotky jsou doplněné o vyprošťovací kontejner z hasičského záchranného sboru Kladno.

Velitel zásahu

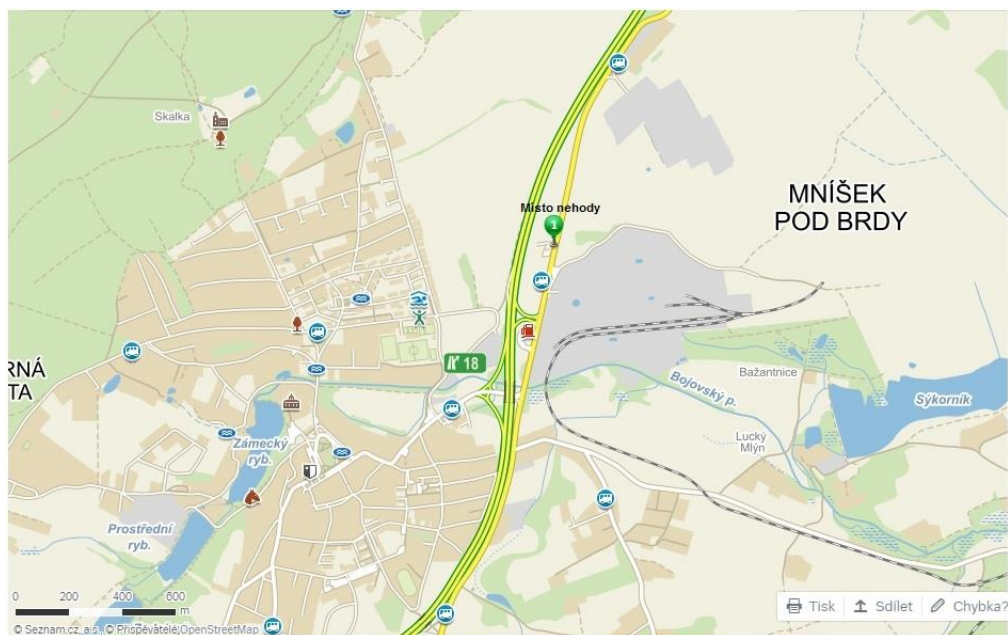
Judita Šimáková

Místo

Území okresu Praha – západ, Město Mníšek pod Brdy, silnice II/116, u areálu Kovohutí, směr Řitka

GPS: 49.8736342N, 14.2720697E

Obrázek 2: Místo dopravní nehody

Zdroj: Vlastní

Zúčastněné jednotky požární ochrany

1. HZS Středočeského kraje - požární stanice Řevnice
2. HZS Středočeského kraje požární stanice Kladno – Týlový kontejner
3. HZS Středočeského kraje požární stanice Dobříš
4. Jednotka sboru dobrovolných hasičů Mníšek pod Brdy
5. Jednotka sboru dobrovolných hasičů Čisovice
6. Jednotka sboru dobrovolných hasičů Jíloviště
7. Jednotka sboru dobrovolných hasičů Stříbrná Lhota
8. Krajské ředitelství Kladno – trauma team, řídicí důstojník kraje
9. Krajské ředitelství ZPP – dokumentace

Zúčastněné složky integrovaného záchranného systému

1. Policie České republiky obvodní oddělení Mníšek pod Brdy
2. Městská policie Mníšek pod Brdy
3. Úřad města Mníšek pod Brdy
4. Policie České republiky dopravní nehody Praha-východ
5. Záchranná služba - Asociace samaritánu České republiky
6. ZZS Středočeského kraje

Způsob provedení zásahu

Proveden průzkum, zajištění místa dopravní nehody. Postupné dojezdy jednotek ze svých stanic. Řízení se štábem velitele zásahu, rozdělení činnosti na sektory:

Sektor 1	-	průzkum okolí, třídění a odsun na obvaziště
Sektor 2	-	vyprošťování osob z autobusu
Sektor 3	-	vyprošťování z osobních aut

Zraněné osoby jsou předávány Záchranné službě - Asociaci samaritánů České republiky k dalšímu ošetření na místě.

Rozdělení činnosti

Po oznámení na Krajské operační a informační středisko Kladno, KOPIS KLADNO na místo vyslal jednotky dle daného poplachové plánu kraje při postupu řešení mimořádné události. Povolává určené síly a prostředky. Po příjezdu k nehodě jednotka sboru dobrovolných hasičů - Mníšek pod Brdy provádí průzkum, likviduje požár. Po dostavení HZS Řevnice na místo zásahu dochází k předání velení a jednotky se řídí dle typové činnosti. Velitel zásahu rozděluje sektory a vymezuje prostory. Velitel zásahu spolu s Policií zřizují štáb. Ve spolupráci záchranné služby a jednotky sboru dobrovolných hasičů Stříbrná Lhota je zahájeno vytvoření vstupu do autobusu následné třídění raněných probíhá metodou START. Ve stejnou dobu probíhá vytvoření vstupu do osobních vozidel společně se záchrannou službou a jednotkou sboru dobrovolných hasičů Čisovice. Vyproštění zaklíněných osob pomocí hydraulického vyprošťovacího nářadí z autobusu zajišťuje HZS Řevnice společně s HZS Dobříš, na vyprošťování se dále podílí jednotka sboru dobrovolných hasičů Jíloviště a jednotka sboru dobrovolných hasičů Stříbrná Lhota. Zraněné osoby jsou průběžně předávány záchranné službě. Postupný odsun raněných a předání na obvaziště zajišťuje jednotka sboru dobrovolných hasičů Mníšek pod Brdy spolu s HZS Řevnice, HZS Dobříš. Posttraumatický team bude poskytovat posttraumatickou péči v levé části obvaziště.

Prameny z kterých se vychází při dopravní nehodě

1. Bojový řád jednotek požární ochrany
2. Konspekty odborné přípravy jednotek požární ochrany
3. Typové činnosti složek IZS při společném zásahu – STČ 08/IZS a STČ 09/IZS

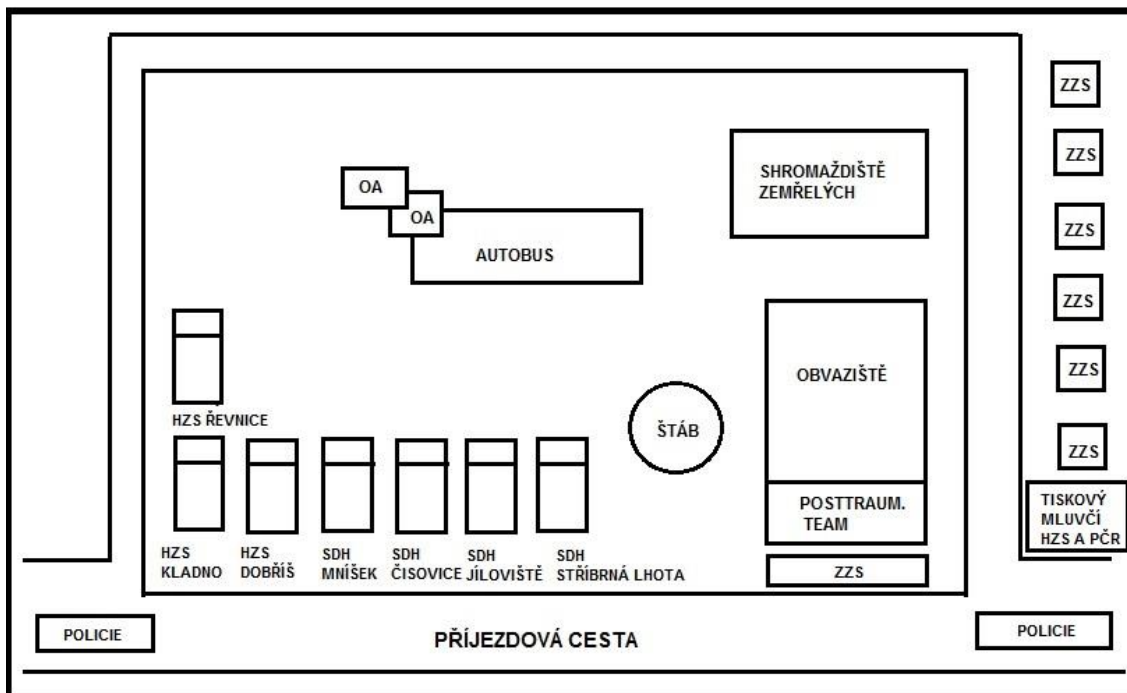
Úkoly zadané Policii České republik – obvodní oddělení Mníšek pod Brdy a Městská policie Mníšek pod Brdy

Tyto složky provedou uzavření a regulaci dopravy v okolí zásahu. Budou evidovat osoby, které samovolně opouštějí prostor mimořádné události. Dále provedou evidenci všech osob postižených mimořádnou událostí → identifikace. Policie provede dokumentaci raněných, vytvoří plánek místa dopravní nehody a pořídí fotografickou dokumentaci. Jedním z dalších úkolů bude zajistit bezpečnost a pořádek v místě události.

Situační plánek místa události

Podle tohoto plánu budou rozestavěny složky integrovaného záchranného systému, jenž budou pomáhat v místě dopravní nehody.

Obrázek 3: Situační plán místa události

Zdroj: Vlastní

Činnost v místě zásahu

Tabulka 1: Činnost v místě dopravní nehody

Čas	Situace	Činnost složek IZS
14:00	Oznámení události	KOPIS Kladno přijímá zprávu o události
14:01	Předání události složkám IZS	KOPIS Kladno předává zprávu na ZS (ASČR), PČR
14:02	Vyhlášení poplachu	KOPIS Kladno povolává určená SaP dle poplachového plánu
14:03	Výjezd HZS	Výjezd HZS Řevnice, Kladno, Dobříš
14:12	Výjezd JSDH	Výjezd JSDH Mníšek, Čisovice, Jíloviště, Stříbrná Lhota
14:14	Příjezd na místo 1. JPO, PČR a MP	JSDH Mníšek - průzkum, hašení požáru
14:15	Příjezd na místo ZS a 2. JPO	JSDH Čisovice - PPO. Příjezd ZS ASČR následně provádí průzkum
14:18	Příjezd na místo HZS	HZS Řevnice - převzetí velení, vytvoření vstupu do autobusu, třídění raněných se ZS ASČR
14:20	Třídění zraněných	HZS + ZS provádí třídění raněných (metoda START)
14:20	Uzavírka okolí události	PČR A MP mají na starost uzavřít a regulovat dopravu v okolí zásahu.
14:23	Vymezení prostoru	VZ + vedoucí lékaři určují vymezení prostoru, obvazistě, směr odsunu, povolání posttraumatického týmu HZS
14:27	Vyprošťování zraněných	JSDH Jíloviště, Stříbrná Lhota - vyprošťování autobus, JSDH Čisovice a HZS Dobříš vyprošťování OA
14:28	Vytvoření štábu a sektorů	VZ, PČR, ZS ASČR - zřízení štábu VZ a rozdělení sektorů. 1 - průzkum, třídění a transport 2 -vyprošťování autobus 3 - vyprošťování OA
14:31	Odsun a ošetření zraněných	HZS Řevnice odsun zraněných a předání na obvazistě. Záloha při vyprošťování. Pomoc na obvazistě.
14:35	Evidence účastníků události	Evidovat osoby, které samovolně opouštějí prostor MU. Vést evidenci všech osob postižených MU, identifikace. Dokumentace polohy raněných, plánek, foto.
14:38	Informace médií TM PČR + HZS	Poskytnutí informací příbuzným postižených osob
14:40	Poskytnutí posttraum. péče	Členové trauma teamu HZS - poskytnutí péče účastníkům nehody.
14:45	Přistavení vyprošťovacího kontejneru	HZS Kladno přistavení kontejneru na hromadná neštěstí.
15:00	Vyprošťování usmrcených osob	HZS Kladno a HZS Řevnice vyproštění osob pod autobusem pomocí vaků.
15:40	Likvidační práce	Zahájení likvidačních prací.
15:50	Postupný odjezd	Odjezd jednotek na základny.

Zdroj: Vlastní

ZÁVĚR

Bakalářskou práci jsem zaměřila pouze na teoretickou část. V jednotlivých částech rozebírám a postupně analyzuji strukturu integrovaného záchranného systému České republiky.

V teoretické části bakalářské práce popisuji historii vzniku integrovaného záchranného systému, poukazuji na to, proč bylo zapotřebí, aby tento bezpečnostní systém vůbec vznikl a co mu vlastně předcházelo. V druhé části jsem se zaměřila na jednotlivé legislativní dokumenty v oblasti integrovaného záchranného systému.

Třetí kapitola bakalářské práce nastiňuje úkoly veřejné správy v oblasti integrovaného záchranného systému. V této části jsem se zaměřila i na práva a povinnosti veřejné správy a následně samosprávy při přípravě na mimořádnou událost a následné provádění záchranných a likvidačních prací.

Spojností na práva a povinnosti veřejné správy pokračuji v popisu a koordinaci základních a ostatních složek integrovaného záchranného systému v kapitole čtyři. U základních složek jsem uvedla organizační strukturu, dále podle jakého zákona jsou tyto složky zřízeny a k jakým činnostem a úkolům v rámci integrovaného záchranného systému jsou určeny.

V páté kapitole jsem rozepsala práva a povinnosti fyzických osob, právnických osob a podnikajících fyzických osob. Popsala jsem v ní práva a povinnosti této skupiny osob vůči integrovaného záchranného systému České republiky.

Cílem mé bakalářské práce na téma „Organizace integrovaného záchranného systému“ je vymezení základních pojmů integrovaného záchranného systému, popis struktury a základní činnosti tohoto systému působícího na celém území České republiky a řešení problematik, jenž úzce souvisí s integrovaným záchranným systémem ve sféře České republiky.

Tuto problematiku jsem si vybrala z několika důvodů, nepochybnost a s ní spojené problematika mě velmi zajímá a chtěla bych se jí i po ukončení studia nadále zabývat. Domnívám se, že část veřejnosti není vůbec srozuměna s činností integrovaného záchranného systému a nemá ani žádné vědomosti o svých právech a povinnostech při přípravě na mimořádnou událost a následné provádění záchranných a likvidačních prací.

Snažila jsem se napsat mou bakalářskou práci důsledně podrobně, ale tak aby i laik pochopil co to vůbec je integrovaný záchranný systém. Na úplném konci bakalářské práce jsem vytvořila situaci – dopravní nehodu – na niž jsem aplikovala Typové činnosti integrovaného záchranného systému při společném zásahu.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

MARTÍNEK, B., J. TVRDEK. *Základy integrovaného záchranného systému*. Vyd. 1. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2010. ISBN 978-80-7251-338-3.

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR. *Bezpečnostní strategie České republiky 2015*. Schváleno Vládou České republiky. Praha, únor 2015. ISBN 978-80-7441-005-5.

SMETANA, M., D. KRATOCHVÍLOVÁ. *Integrovaný záchranný systém a jeho složky*. Ostrava: Universitas Ostraviensis, 2007. ISBN 978-80-7368-337-5.

VILÁŠEK, J., M. FIALA a D. VONDRÁŠEK. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2477-8.

VÍŠEK, J. *Organizace záchranných činností v České republice*. 1. vydání. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2012. ISBN 978-80-7452-028-0.

Právní předpisy

Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných orgánů státní správy České republiky socialistické republiky

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně

Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů

Zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích

Zákon č. 129/2000 Sb., zákon o krajích

Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In: *Úplné znění*. 2014. ISBN 978-80-7488-071-1.

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: *Úplné znění*. 2014. ISBN 978-80-7488-071-1.

Zákon č. 373/2001 Sb., o specifických zdravotnických službách

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách

Zákon č. 374/2011 Sb., o Zdravotnické záchranné službě

Zákon č. 300/2013 Sb., o Vojenské policii

Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany

Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému

Vyhláška č. 447/2001 Sb., o báňské záchranné službě

Usnesení vlády České republiky č. 187/1992

Usnesení vlády České republiky č. 22/1993

Usnesení vlády České republiky č. 246/1993

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svod

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky

Nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva

Internetové zdroje

ALFA secure s.r.o. - Dlouhodobá strategie. [online]. © 2008-2013 [cit. 2015-02-08]. Dostupné z: <http://www.alfasecure.cz/index.php/o-systemu-ecc>

PAVEL. *Hasičský záchranný sbor ČR: Integrovaný záchranný systém.* [online]. © 2015 [cit. 2015-02-09]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/dokumentace-izs-587832.aspx>

PECL, J. *Hasičský záchranný sbor. Organizační složky* [online]. © 2009 [cit. 2015-02-8]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>

ŠPAČEK, F. *Hasičský záchranný sbor. Integrovaný záchranný systém* [online]. © 2009 [cit. 2015-01-28]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranny-system.aspx>

SEZNAM ZKRATEK

IZS	-	Integrovaný záchranný systém
HZS ČR	-	Hasičský záchranný sbor České republiky
ZZS ČR	-	Zdravotnická záchranná služba České republiky
ZS	-	Zdravotnická služba
AZZS ČR	-	Asociace zdravotnických záchranných služeb České republiky
PČR OO	-	Policie České republiky obvodní oddělení
JSDH	-	Jednotka sboru dobrovolných hasičů
MP	-	Městská policie
PČR DN P-V	-	Policie České republiky dopravní nehody Praha-východ
KOPIS	-	Krajské operační a informační středisko
OPIS	-	Operační a informační středisko
KŘ	-	Krajské ředitelství
KrÚ	-	Krajský úřad
MU	-	Mimořádná událost
VZ	-	Velitel zásahu
PO	-	Požární ochrana
JPO	-	Jednotka požární ochrany
ZLP	-	Záchranné a likvidační práce
START	-	Snadné Třídění A Rychlá Terapie
PO	-	Právnícká osoba
FO	-	Fyzická osoba
PFO	-	Podnikající fyzická osoba
MV – GŘ HZS ČR	-	Ministerstvo vnitra – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky

SEZNAM OBRÁZKŮ a TABULEK

Seznam obrázků

Obrázek 1: Složky IZS a jejich dělení	34
Obrázek 2: Místo dopravní nehody	52
Obrázek 3: Situační plán místa události	55

Seznam tabulek

Tabulka 1: Činnost v místě dopravní nehody	56
--	----

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Judita Šimáková

Obor: Bezpečnostní studie

Forma studia: Prezenční studium

Název práce: Organizace integrovaného záchranného systému na území České republiky

Rok: 2015

Počet stran textu bez příloh: 49

Celkový počet stran příloh: 0

Počet titulů českých použitých zdrojů: 5

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 4

Počet ostatních zdrojů: 24

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Víšek